Spravodajca Univerzity Mateja Bela
v Banskej Bystrici

Universitas Matthiae Belii

ERUDITIO MORES FUTURUM

Ročník 20 november – december 2013 Číslo 2

Milí kolegovia, milí študenti,

úprimne Vám všetkým želám, aby ste najkrajšie sviatky roka prežili veselo, v spokojnosti, podľa svojho želania.

V roku 2014 nech Vám slúži zdravie, nech radosť sprevádza Vašu prácu a štúdium, nech Vás naplňa pocit osobnej spokojnosti a zmysluplnosti.

Beata Kosová
rektorka UMB

PRÍSPEVKY REKTORÁTU

Rektorka udelila zlatú medailu UMB odchádzajúcemu francúzskemu veľvyslancovi

Od návštevy mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca na Slovensku J. E. Jeana-Marie Bruna dňa 23. februára 2011 už uplynulo viac ako dva a pol roka a napriek tomu informácia, že jeho misia v Slovenskej republike sa blíži k svojmu koncu, mnohých priaznivcov frankofónie skutočne prekvapila. Veď uplynulé roky boli naplnené početnými úspešnými akciami slovensko-francúzskej spolupráce na úrovni celouniverzitnej, alebo jednotlivých jej fakúlt. Najväčším prínosom z pohľadu UMB sa nesporne javí rozhodnutie v centre stredného Slovenska etablovať *Slovensko-francúzsky univerzitný inštitút* a efektívne podporovať medziuniverzitné vzťahy fakúlt UMB s partnermi vo Francúzsku, ako aj kreovanie medzinárodných univerzitných sietí. Pamätnými sa stali aj dve spoločné prednášky francúzskeho veľvyslanca s jeho nemeckým kolegom Dr. Axelom Hartmannom na našej univerzite v r. 2012 o pevnom rozhodnutí tohto tradičného nemecko-francúzskeho integračného tandemu čeliť rázne dosahom globálnej hospodárskej krízy na EÚ a jej eurozónu, v r. 2013 o odkaze, dedičstve a význame Elyzejskej dohody, od podpísania ktorej uplynulo polstoročie. Za mimoriadny prínos J. E. Jeana-Marie Bruna k rozvoju frankofónie na Slovensku a spolupráce s Univerzitou Mateja Bela sa rektorka UMB rozhodla pri príležitosti ukončenia jeho diplomatickej misie v SR udeliť mu „zlatú medailu Univerzity Mateja Bela“. Medaila mu bola odovzdaná 19. septembra 2013 – v deň, kedy jeho prínos v rozvoji slovensko-francúzskej spolupráce ocenil zlatou medailou aj prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič.

Zahraničné návštevy na Rektoráte UMB

Dňa 10. októbra 2013 Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici navštívili J. E. p. Roberto Martini, mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Talianskej republiky v SR a Dr. Antonia Grande, riaditeľka Talianskeho kultúrneho inštitútu. Hostí prijali rektorka UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beata KOSOVÁ, CSc., prorektor pre medzinárodnú spoluprácu UMB prof. Ing. Igor KOSÍR, CSc. a zástupcovia talianskej sekcie Katedry romanistiky FHV – garant študijného programu taliansky jazyk a kultúra prof. Massimo Arcangeli a koordinátorka sekcie talianskeho jazyka Mgr. Katarína Klimová, PhD. Pán veľvyslanec s riaditeľkou Talianskeho kultúrneho inštitútu sa po stretnutí na Rektoráte UMB presunuli do Diecézneho centra UMB, kde sa konal III. ročník medzinárodnej konferencie *Studia Romanistica Beliana*, organizovanej Katedrou romanistiky FHV UMB, za účasti 70 romanistov v troch sekciách – francúzsky, španielsky a taliansky jazyk. Tohtoročná konferencia bola spojená s témou *„Kultúra, jazyk a literatúra, medzi históriou a geografiou“*.

Dňa 15. októbra 2013 navštívili Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici predstavitelia slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku – podpredsedníčka Zhromaždenia autonómnej oblasti Vojvodiny a predsedníčka Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku p. Anna Tomanová Makanová, riaditeľka Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov v Srbsku p. Milina Sklabinská a jeho odborná pracovníčka

p. Katarína Mosnáková. Hostí prijali prorektor pre medzinárodnú spoluprácu UMB prof. Ing. Igor Kosír, CSc. a programová manažérka Metodického centra UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí PhDr. Zuzana Drugová. Po prijatí na Rektoráte UMB delegácia navštívila Fakultu politických vied a medzinárodných vzťahov UMB. V priebehu prijatia dekanom fakulty prof. PhDr. Jánom Koperom, PhD., Anna Tomanová Makanová vyzdvihla záujem študentov i učiteľov fakulty, ako aj celej univerzity o život dolnozemských Slovákov. V prezentovaných publikáciách Národnostnej rady slovenskej menšiny v Srbsku poukázala na doteraz zachované dedičstvo v oblasti jazyka a kultúry. Hovorila aj o súčasných problémoch a o pripravovanom rokovaní s ministrom školstva, vedy, výskumu a športu SR D. Čaplovičom, ktorého chce požiadať o pomoc v podobe možnosti gestorovania študijných programov pre Slovákov na univerzitách v Srbsku. Predstavitelia FPVaMV informovali členky srbskej delegácie o rozvoji zmluvnej spolupráce s univerzitami v hlavnom meste Belehrade, ako aj v metropole Vojvodiny, Novom Sade. Anna Tomanová Makanová spolu s Milinou Sklabinskou prezentovali život slovenskej menšiny v Srbsku formou prednášky spojenej s premietnutím filmu. Hostí potešil veľký záujem o prednášku. Vedúca srbskej delegácie aj počas pracovného obeda ocenila dlhoročnú pomoc a spoluprácu s Metodickým centrom pre Slovákov žijúcich v zahraničí UMB a vyjadrila poďakovanie jeho predstaviteľom.

Dňa 25. októbra 2013 navštívil Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici Volodymyr V. Nykyforov, prvý prorektor ukrajinskej Národnej univerzity Michaila Ostrohradského v Kremenčuku, v rámci tradičnej vedeckovýskumnej spolupráce s kolegami z Fakulty prírodných vied UMB. V mene rektorky UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beaty Kosovej, CSc. hosťa prijal prof. Ing. Igor Kosír, CSc., prorektor pre medzinárodnú spoluprácu UMB. Po vyhodnotení doterajšej bohatej spolupráce (vrátane trilatelárnej s univerzitou v čínskom Lanzhou) informoval hosťa o podpísaní novej medziuniverzitnej akademickej dohody rektorkou UMB. Nadväzuje na predchádzajúcu, vďaka ktorej sa táto univerzita stala strategickým partnerom UMB. Prioritou pre budúcnosť bude najmä vedeckovýskumná spolupráca.

Prof. Ing. Igor Kosír, CSc.,
prorektor pre MS
Mgr. Jana Čillíková, referát MS

Účasť Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici na festivale vedy – *Noc výskumníkov 2013*

Dňa 27. septembra 2013 sa vedeckovýskumní a pedagogickí pracovníci UMB spolu so študentmi už po tretíkrát zúčastnili v nákupno-zábavnom centre EUROPA SHOPPING CENTER v Banskej Bystrici na medzinárodne organizovanom podujatí *Noc výskumníkov*.

Projekt **FESTIVAL VEDY Noc výskumníkov** na Slovensku je podporovaný zo 7. rámcového programu pre výskum a technologický rozvoj Európskej komisie. Noc výskumníkov je paralelne organizovaná v 33 štátoch Európy a hlavnou snahou komisie je pod mottom „Researchers are among us“ – Výskumníci sú medzi nami – priblížiť verejnosti výskumníkov ako „obyčajných“ ľudí s neobyčajným povolaním. Vysvetliť, čo ich priviedlo k výskumnej práci, čo ich motivuje k neustálemu bádaniu, aké otázky si najčastejšie kladú, k čomu ich práca priviedla a kde je možné výsledky ich výskumu uplatniť v bežnom živote.

Organizátormi podujatia na Slovensku boli Slovenská organizácia pre výskumné a vývojové aktivity, Slovenská akadémia vied, portál EurActiv.sk a Centrum vedecko-technických informácií SR.

Podujatie sa konalo pod záštitou predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja Ing. Vladimíra Maňku, primátora Banskej Bystrice Mgr. Petra Gogolu a v organizačnej garancii UMB v Banskej Bystrici.

Našu účasť zabezpečovali šesťdesiati šiesti vedeckí a pedagogickí

pracovníci, ako aj študenti reprezentujúci päť fakúlt UMB (Fakulta prírodných vied, Fakulta humanitných vied, Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov, Pedagogická fakulta a Právnická fakulta) pod koordinačným vedením doc. RNDr. Márie Lichvárovej, PhD. (Katedra chémie FPV UMB). Naša účasť predstavovala väčšinu účastníckych pracovísk na tomto podujatí, kde sme sa na verejnosti prezentovali 23 aktivitami: prednášky pre žiakov a študentov základných a stredných škôl, prednášky vo vedeckej kaviarni, interaktívne vedecké stánky a športové vystúpenia na pódiu.

Záujem verejnosti, hlavne zo strany základných a stredných škôl z celého regiónu, bol už tradične mimoriadne veľký.

Doc. PaedDr. Štefan Porubský, PhD.
prorektor pre vzťahy
s verejnosťou UMB

UMB realizuje projekt ROZVOJ INOVATÍVNYCH FORIEM VZDELÁVANIA NA UNIVERZITE MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O PROJEKTE	MIESTA REALIZÁCIE PROJEKTU
ITMS: 26110230077 **Trvanie projektu:** 01/2013 – 06/2015 **Celkové výdavky na realizáciu aktivít:** 1 318 480,90 € **Kód výzvy:** OPV-2011/1.2/03-SORO **Druh projektu:** dopytovo-orientovaný projekt	**Tajovského 40** – Fakulta humanitných vied UMB, Fakulta prírodných vied UMB **Národná 12** – Rektorát UMB **Kuzmányho 1** – Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB **Tajovského 10** – Ekonomická fakulta UMB **Ružová 13** – Pedagogická fakulta UMB

Aktivity projektu

Aktivita 1.1.

Inovácia študijných programov o predmety so zameraním na geoinformačné technológie

Cieľ: inovácia študijných programov na Fakulte prírodných vied UMB s dôrazom na potreby trhu práce a vedomostnej spoločnosti. Pre tento účel sa projektom inovuje súčasná predmetová ponuka a vytvoria sa nové študijné materiály. S cieľom zatraktívnenia študijných programov sa zavedú nové formy vzdelávania tak, aby sa stali zaujímavými pre mladých ľudí.

Aktivita je zameraná na inováciu študijných programov na FPV UMB o predmety s geoinformačným obsahom. Ide o tvorbu integrovanej ponuky predmetov a študijných materiálov v nadväznosti na profiláciu jednotlivých študijných programov, a tým aj absolventov.

Cieľová skupina: študenti dennej a externej formy bakalárskeho a magisterského stupňa štúdia UMB.

Aktivita 1.2.

Inovácia študijných programov na PF a FHV UMB prostredníctvom Service Learning

Cieľ: inovácia študijných programov na Pedagogickej fakulte a Fakulte humanitných vied UMB prostredníctvom zavedenia inovatívnej koncepcie Service Learning.

Realizácia celej aktivity projektu prispeje k lokálnemu rozvoju. Inovácia študijných programov na základe koncepcie Service Learning reaguje aj na rôznorodé potreby komunity.

Cieľová skupina: študenti dennej a externej formy bakalárskeho a magisterského stupňa štúdia UMB.

Aktivita 2.1.

Virtuálna univerzita UMB – tvorba výučbového obsahu kurzov a implementácia systému

Cieľ: pilotné naplnenie LMS Virtuálna univerzita UMB výučbovým obsahom. Vytvorenie systémového riešenia podpory tvorcov e-learningových kurzov a naštartovanie trvalo udržateľného procesu tvorby a aktualizácie výučbových obsahov v LMS vzdelávacom systéme.

Vizuálnym výstupom projektu bude funkčný portál Virtuálnej univerzity UMB prepojený s vybranými systémami na podporu vzdelávania a s jednotným vzhľadom s webovým portálom UMB, ktorý bude k dispozícii cieľovej skupine projektu.

Cieľová skupina: študenti dennej a externej formy bakalárskeho, magisterského a doktorandského stupňa štúdia UMB.

Mgr. Simona Troiaková
manažér pre publicitu projektu

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Aktívni vysokoškoláci do praxe

Dňa 2. októbra 2013 sa na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici uskutočnilo podujatie AZU BIG DAY, cieľom ktorého bolo predstaviť študentom UMB dva projekty, zamerané na lepšie prepojenie vzdelávania a potrieb praxe – *Vysokoškoláci do praxe!* a úspešného uplatnenia absolventov VŠ na trhu práce – projekt AZU.

Na podujatí sa zúčastnili manažéri a odborní garanti projektov, predstavitelia zamestnávateľskej sféry SAP Slovensko, T-SYSTEMS, ŽP Informatika. V programe podujatia ďalej vystúpili zástupcovia organizácie SAIA, zástupkyňa ÚPSVaR s projektom EURES, konzultantka Kariérneho centra UMB a členovia študentských organizácií ŠRVŠ, AIESEC, ESN. Súčasťou programu boli aj motivačné prednášky spíkrov.

O AKÉ PROJEKTY IDE?

Národný projekt *Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti* má zámer rozvíjať inovatívne formy vzdelávania a podporovať aktívnu spoluprácu vysokých škôl vo všetkých krajoch Slovenska, s výnimkou Bratislavského, so zamestnávateľskou sférou v súkromnom sektore. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici podporila tento projekt za Banskobystrický kraj. Rektorka Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. uviedla, že „*univerzity môžu pripraviť svojich absolventov pre život a prácu v dobe metazmeny, ak dokážu kultivovať schopnosť žiť s nejednoznačnosťou, v rôznorodosti stanovísk a rešpektovaní odlišnosti, ak dokážu rozvíjať schopnosť meniť rámce, modifikovať alternatívy a prijať zodpovednosť za dôsledky vlastných volieb.*“

Cieľovou skupinou národného projektu sú vysokoškolskí študenti na všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia – bakalári, magistri/inžinieri, doktorandi a projekt potrvá do októbra 2015.

Projekt je spolufinancovaný z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Vzdelávanie sumou 17 miliónov eur a je určený pre 3-tisíc študentov na krátkodobé exkurzie a pre 350 študentov na dlhodobé praxe. *„Momentálne začíname na základe prvých ponúk podnikov a prvých prihlášok študentov hľadať prvé spolupráce a prvé praxe. Zámerom je, aby sa na základe ponúk podnikov študenti prihlásili k určitej téme*“, uviedol Andrej Bederka, odborný garant projektu.

Do projektu sa môžu zapájať aj študenti UMB a získať finančnú podporu na odborné praxe, krátkodobé exkurzie alebo dlhodobé vzdelávacie pobyty v podmienkach praxe, kde počas trvania praxe spracujú konkrétne odborné témy do záverečných prác. Andrej Bederka však pripomenul, že so žiadosťou o spoluprácu realizátori projektu oslovujú iba podniky, ktoré reálne uvažujú o zamestnaní absolventov vysokých škôl. *„Aj študenti budú vyberaní na základe presne stanovených kritérií. Neznamená to teda, že každý, kto prejaví záujem o prax, túto možnosť aj dostane. Študenti sa musia aktivizovať a ukázať možným zamestnávateľom, že pre nich môžu byť prínosom*“. Súčasťou národného projektu je vytvorenie výučbových základní priamo na vysokých školách, ktorých cieľom je priblížiť prostredie vysokých škôl podmienkam praxe.

Viac informácií o projekte a možnostiach zapojenia získate na webovej stránke www.vysokoskolacidopraxe.sk

Rozvojový projekt, podporovaný Študentskou radou vysokých škôl a Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR *Aktivita zvyšuje úspech* (AZU) sa zameriava na aktivizovanie vysokoškolákov cestou vzdelávacích aktivít a motivačných prednášok, na ktorých sa môžu vysokoškoláci už počas štúdia zoznamovať s požiadavkami praxe, zdokonaľovať sa vo svojom odbore a následne si ľahšie nájsť prácu. Ako uvádza manažér projektu AZU Peter Vrábel: *„Chceme priniesť študentom možnosť zapojiť sa do zaujímavých on-line aktivít, ako aj workshopov, možnosť stretnúť sa so spoločnosťami a jej lídrami, ktorí chcú zdieľať vedomosti, ich osobné postrehy, ale i osobné hodnoty, ktoré priniesli úspech im ako aj spoločnosti. So študentmi bude v spojení univerzitný koordinátor, ktorý bude pre študentov zabezpečovať priestor na stretnutie s firmami, podávať im pomocnú ruku, ako aj pripravovať pre nich hodnotný obsah.*“

Študenti UMB sa majú možnosť zúčastňovať prednášok a workshopov. AZU ponúka päť základných modulov: Spoznaj sám seba, Kreatívne dielne, Mentoring, Skúsenosti a Rozhodnutie. Ako uviedla univerzitná koordinátorka AZU Katarína Burdelová: *„Moduly v zimnom semestri budú prebiehať pravidelne na Fakulte humanitných vied, v miestnosti F 341 vždy od 18-tej hodiny. Prednášky môžu priniesť našim študentom možnosť ďalšieho rozvoja vedomostí, zručností, schopností, motivovať ich k aktivite a zvýšiť tak ich šancu na úspech po ukončení štúdia. Pre zefektívnenie spolupráce pripravujeme na pôde UMB Lokálne centrum podpory, ktoré bude prístupné všetkým študentom UMB*.“

Na zabezpečenie objektívneho hodnotenia, motiváciu, ako aj vytvorenie osobného portfólia je spustený automatizovaný systém AZU. Cieľom internetového systému AZU je sledovanie a zaznamenávanie aktivít študenta v čase, ktoré počas školy vyvíjal. Hodnotiaci výsledný parameter je AKTIVITY STATUS, ktorý je matematickou hodnotou jeho aktivít zaznamenaných v období jeho štúdia. *„Na našom on-line systéme budú ďalej zverejňované informácie o udalostiach, projektoch, stážach a praxi zaregistrovaných organizácií a firiem*“, dodala Katarína Burdelová. Všetky informácie môžu študenti nájsť na webovej stránke www.azu.sk

Mgr. Michaela Palgutová, PhD.
poradkyňa Kariérneho centra UMB

Univerzitný deň kariéry UMB

Univerzitný deň kariéry (UDK) už štvrtý rok pomohol študentom a čerstvým absolventom UMB zorientovať sa na trhu práce a získať aktuálne informácie o pracovných pozíciách, absolventských programoch, odborných stážach a súťažiach priamo od potenciálnych zamestnávateľov.

Štvrtý ročník UDK sa konal dňa 15. októbra 2013 v Slávnostnej aule na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Podujatie organizovalo Kariérne centrum UMB pod záštitou rektorky Dr. h. c. prof. PhDr. Beaty Kosovej, CSc. a dekana Ekonomickej fakulty Ing. Vladimíra Hiadlovského, PhD., ktorý ho súčasne otvoril.

Vo výstavných stánkoch mali návštevníci UDK príležitosť komunikovať s predstaviteľmi medzinárodných spoločností pôsobiacich na Slovensku – Dell, Deloitte, Ernst & Young, Henkel, IBM, KPMG, Lugera & Maklér, PricewaterhouseCoopers, VÚB banka a so zástupkyňou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica.

Prostredníctvom prezentácií zúčastnených spoločností v sekcii Career fair mali študenti možnosť získať nielen aktuálne informácie o pracovných ponukách, ale aj spoznať, aké vedomosti a zručnosti trh práce a jednotlivé pozície vyžadujú, z čoho pozostáva výberové konanie a ako funguje a vyzerá pracovný život v spoločenskej praxi.

V tejto sekcii ďalej vystúpila zástupkyňa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica Ing. Alžbeta Spišiaková, ktorá predstavila projekt EURES. Katarína Burdelová poskytla účastníkom informácie o rozvojovom projekte Študentskej rady vysokých škôl AZU „Aktivita zvyšuje úspech," do ktorého sa zapojila aj naša univerzita. Súčasťou sekcie bola aj motivačná prednáška Radoslava Hrušku „Ako som začal zamestnávať samého seba a začal som podnikať" z občianskeho združenia Zadobe. Sekciu napokon uzatvorila zástupkyňa Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory Banská Bystrica Ing. Mária Dvořáčková, ktorá účastníkov informovala o význame a úlohách SOPK v rozvoji podnikania.

Podujatie každoročne prináša možnosť pre študentov súťažiť a vyhrať praktické ceny. Mená tohtoročných výhercov: Ľubica Garajová, Iveta Šeptáková, Katarína Sujová, Veronika Sirotiaková, Lívia Koščáková, Barbora Tištianová, Ivana Dobranská, Eva Košarišťanová, Vladimíra Piliarová, Gustav Petráj, Veronika Lokajová a Denisa Dubravová.

Výrazný nárast záujmu študentov, ktorý sa prejavil v ich účasti na podujatí, signalizuje, že UDK vo svojej relatívne krátkej histórii nachádza odozvu na pôde našej univerzity. Ak ste sa nestihli zúčastniť, informácie o aktuálnych pracovných ponukách, internship a trainne programoch nájdete na webovej stránke Kariérneho centra UMB www.kc.umb.sk.

Mgr. Michaela Palgutová, PhD.
Kariérne centrum UMB

Médiá o nás

Dátum	Periodikum	Príspevok	Obsah
17.09.2013	SME	UMB čaká akreditácia, rektorka kritizuje kritériá	Vstup do novej komplexnej akreditácie a ukončenie implementácie systému kvality vzdelávania sú hlavné úlohy čakajúce UMB. Pri príležitosti otvorenia AR to uviedla rektorka UMB. Najmä nová komplexná akreditácia bude podľa nej veľmi ťažkou úlohou.
27.09.2013	TV Hronka	Noc výskumníkov 2013	Reportáž z podujatia Noc výskumníkov 2013, ktoré sa uskutočnilo dňa 27.09.2013 v ESC.
09.10.2013	www.bystricoviny.sk	Parkovaniu študentov UMB na Ružovej ulici predsa len svitá na lepšie časy	Mesto prichádza s riešením problematického parkovania študentov UMB na Ružovej ulici v starej Sásovej. Zástupcovia UMB a mesta diskutovali o dočasných ako aj dlhodobých riešeniach.
11.10.2013	TV Hronka	Centrum krízového riadenia	Reportáž z otvorenia Centra krízového riadenia UMB, ktoré bolo otvorené na FPVaMV.
11.10.2013	SME	V centre krízového riadenia na UMB môžu simulovať krízové situácie	Reportáž z otvorenia Centra krízového riadenia UMB, ktoré bolo otvorené na FPVaMV. Ide o simulácie situácií súvisiacich s kybernetickými útokmi, ale i krízových situácií ohrozujúcich životy a majetok občanov.
16.10.2013	SME	Zelený univerzitný park UMB sa stáva skutočnosťou	Cieľom projektu Zelený park je upraviť zelené plochy a oddychové zóny v okolí fakúlt UMB v BB tak, aby boli miestom, kde študenti budú môcť tráviť voľný čas medzi hodinami a zároveň nabáda svojich návštevníkov k zamysleniu sa nad otázkami ŽP.
04.11.2013	Webnoviny	Pedagogickým fakultám hrozí zánik, varujú dekani	Dekanom siedmich pedagogických fakúlt sa nepáči novelizovaný zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch. Vyhlásenie adresované ministrovi podpísali siedmi dekani pedagogických fakúlt v SR vrátane UMB.
05.11.2013	TASR	V Banskej Bystrici bude dvojdňová konferencia o výskume a ochrane cicavcov	Aktuálne výsledky výskumu a ochrany cicavcov na Slovensku a v okolitých krajinách ponúkne 11. celoštátna vedecká konferencia v budove FPV UMB.
08.11.2013	TASR	Banská Bystrica: O cicavcoch, ako sú netopiere či medvede, diskutujú odborníci na UMB	Dňa 8. novembra sa v budove FPV UMB uskutočnila 11. celoštátna vedecká konferencia *Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku*. Organizátori: Katedra biológie a ekológie FPV UMB, Ústav ekológie lesa SAV a Štátna ochrana prírody SR.
08.11.2013	SME		
17.11.2013	Webnoviny	Univerzitu Mateja Bela čaká akreditácia, rektorke sa nepáči	Vstup do novej komplexnej akreditácie a ukončenie implementácie systému kvality vzdelávania sú hlavné úlohy čakajúce UMB. Pri príležitosti otvorenia AR to uviedla rektorka UMB. Najmä nová komplexná akreditácia bude podľa nej veľmi ťažkou úlohou.

Ing. Marián Lihan, referát marketingovej komunikácie R UMB

BLAHOŽELÁME

Dňa 24. 10. 2013 rektorka UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc.
na základe rozhodnutia Vedeckej rady Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici zo dňa 25. 4. 2013 udelila

Dr. h. c. prof. PhDr. Jánovi Findrovi, DrSc.

za jeho osobnej účasti na Vedeckej rade UMB
čestný titul profesor emeritus Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici
za významný prínos v oblasti vedy a vzdelávania.
Zaželala mu pevné zdravie, šťastie a veľa úspechov v pracovnom a osobnom živote.
Zároveň ho požiadala, aby sa aj naďalej tak, ako doteraz, aktívne zapájal do akademického života.

NAŠI JUBILANTI

Viacerí zamestnanci univerzity oslávia v období mesiacov **november – december 2013** významné životné jubileum. V mene všetkých zamestnancov, študentov a priateľov univerzity im srdečne blahoželáme a do ďalších rokov prajeme všetko najlepšie, veľa pevného zdravia, šťastia a spokojnosti v osobnom i profesionálnom živote.

Redakčná rada

prof. PhDr. Tatiana Sedová, CSc.
PhDr. Drahomíra Gracová, PhD.
Mgr. Iveta Kontríková, PhD.
Drahomíra Sumráková
Ľubomíra Barbieriková
RNDr. Želmíra Jankovská, CSc.
Mgr. Katarína Vyšná
Doc. RNDr. Ladislav Kulčár, CSc.
PaedDr. Katarína Lucinkiewiczová, PhD.

PRÍSPEVKY FAKÚLT

Prednáškový pobyt v Egri

Na Fakulte humanitných vied UMB sa úspešne realizoval projekt pod názvom *Podpora výučby študijných programov v cudzích jazykoch*, ITMS 26110230025. Na podnet vedúcich riešiteľov uvedeného projektu sa v dňoch 16. – 20. septembra 2013 PaedDr. Mária Hardošová, PhD. a PhDr. Elena Vallová, PhD. (Katedra anglistiky a amerikanistiky FHV) zúčastnili prednáškového pobytu na Eszterházy Károly Fiskole v Egri (Maďarsko).

V uvedenom týždni prednášali podľa vopred dohodnutého plánu inovované predmety v rámci projektu – terminológia a obchodná korešpondencia v anglickom jazyku. Prednáškový pobyt v Maďarsku poskytol možnosť aplikácie vyučovania inovovaných predmetov na pôde zahraničnej vysokej školy a porovnania práce s našimi a poslucháčmi v Maďarsku. Nakoľko ide o nové a v súčasnosti moderné a i pre pedagogickú, prekladateľskú a tlmočnícku prax potrebné predmety, prednášky a semináre sa stretli so záujmom študentov, ktorí sa aktívne zapájali do vyučovacieho procesu. Prednáškový pobyt v Egri opäť potvrdil dôležitosť medzinárodnej spolupráce a význam zapájania sa jednotlivcov i pracovísk Univerzity Mateja Bela do projektov.

PhDr. Elena Vallová, PhD.
KAA FHV UMB

Projekt Operačného programu Vzdelávanie *Podpora výučby študijných programov v cudzích jazykoch* (ITMS 26110230025, projektová manažérka prof. Ing. Milota Vetráková, PhD.)

Európska únia
Európsky sociálny fond
Operačný program VZDELÁVANIE
Agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre štrukturálne fondy EÚ

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Výtvarníci na Noci výskumníkov

Univerzita Mateja Bela sa už po druhýkrát v tomto roku zapojila do celoslovenského podujatia *Festival vedy – Noc výskumníkov na Slovensku 2013*, ktoré sa uskutočnilo 27. septembra 2013 v priestoroch nákupno-zábavného centra Európa Shoppimg Center v Banskej Bystrici. Univerzita sa prezentovala predovšetkým ako inštitúcia vedeckovýskumná, ktorej súčasťou v rámci Pedagogickej fakulty sú aj katedry s umeleckým zameraním. Jednou z nich je aj Katedra výtvarnej kultúry PF UMB, ktorá sa zapojila do realizácie podujatia vlastným workshopom pod názvom „Alchýmia farieb“.

Hoci vedecké poznanie a umelecké osvojovanie sveta pôsobia v mnohých ohľadoch protikladne, majú aj viacero spoločných znakov. Predovšetkým je to tvorivosť, ktorá je obom nadradená. Vo vede, rovnako ako v umení ide v tvorivom procese o interakciu poznávajúceho s poznávaným, v ktorom podstatnú úlohu hrá schopnosť osobnosti úplne sa predmetu poznávania otvoriť a nechať ho k sebe hovoriť. Formulácia novo objavenej zákonitosti, alebo vytvorenie umeleckého diela je výsledkom tvorivého procesu, v ktorom ide o súlad rozumu s intuíciou, inšpiráciou a fantáziou. Tvoriví ľudia

dokážu abstrahovať prvky skutočnosti, analyzovať ich a vyjadriť tie, ktoré sú typické, alebo rozhodujúce. Neuspokoja sa s tým, čo už bolo poznané, osvojené a uskutočnené. Spája ich aj hľadačský a experimentálny prístup, ktorý prináša nové zistenia o okolitom svete.

Vedeckovýskumný aspekt podujatia sme sa pokúsili začleniť už do názvu aktivity a do jej obsahu. Na začiatku každého kreatívneho procesu je dôležité vzbudiť údiv, nadšenie a zvedavosť, teda emócie, ktoré sú silnou motiváciou pre naštartovanie tvorivých, ako aj kognitívnych aktivít. Zvolili sme metódu experimentovania s farbou, pretože farba je v každej svojej podobe fascinujúca. Zároveň jej miešanie má veľa spoločného s viacerými vednými odbormi, napríklad s fyzikou, optikou atď. Poznávanie farieb a ich vlastností v procese vzájomného miešania odhaľuje tajomstvo ladenia farieb, súzvukov a farebných akordov, ktoré lahodia ľudskému oku. Išlo nám o autonómne zasväcovanie zúčastnených aktérov do oblasti tvorby prostredníctvom priamej skúsenosti s farebnou hmotou, ktorá sa nedá inak úplne sprostredkovať.

Zážitok z miešania farieb mal každý zúčastnený. A nebolo ich na podujatí málo. Dopoludnia prichádzali organizované skupiny zo škôl rôznych stupňov v sprievode pedagógov. Popoludní prichádzali rodičia, starí rodičia so svojimi ratolesťami, ktoré aktivity natoľko zaujali, že si ich ešte chceli znovu zopakovať. Experiment, ako metóda objavovania, odhalil ničím neohraničené spektrum farieb, ale aj čosi viac. Dal možnosť uvedomiť si budúcemu nadanému chemikovi, že zmiešaním dvoch rôznych substancií vzniká nová, že vlastnosti novej látky záležia na

pomere pôvodných látok, že farba má okrem farebného tónu aj hmotu, s ktorou sa dá tvorivo manipulovať. Namiešané farby sa nanášali na gule z polystyrénu a následne spájali špajdľami do priestorového objektu v tvare, ktorý asocioval chemickú mriežku. Spoločná práca pri realizácii výtvarného objektu mala aj sociálny podtón, lebo vyžadovala vzájomnú pomoc a kooperáciu zúčastnených.

Stanovište katedry výtvarnej kultúry bolo obohatené aj o možnosť naučiť sa skladať originálne orgiami, alebo sa aspoň pokochať šikovnosťou študentiek, ktoré skladanie z papiera predvádzali. Neľahkú úlohu si vyskúšali aj mnohí dospelí účastníci, zatiaľ čo ich deti experimentovali s farbami. Výsledok, ale hlavne príjemne strávené chvíle každého z účastníkov potešili, ale aj obohatili.

Na spoločnom podujatí sa organizačne aj realizačne podieľali pedagógovia katedry spolu s doktorandmi.

A čo dodať na záver? Záujem o workshop a priaznivé ohlasy zúčastnených potvrdili nielen úspešnosť podujatia, ale aj opodstatnenosť účasti Katedry výtvarnej kultúry Pedagogickej fakulty UMB.

PhDr. Jana Kožušková, PhD.
Katedra výtvarnej kultúry PF UMB

Prekladateľské soirée 5

Dňa 30. septembra 2013 sa v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici konalo piate *Prekladateľské soirée*, ktoré opäť organizovala Katedra anglistiky a amerikanistiky Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v spolupráci so Štátnou vedeckou knižnicou Banská Bystrica a Veľvyslanectvom USA na Slovensku. Naším piatym hosťom bol skúsenosťami ošľahaný prekladateľ, spisovateľ, novinár a diplomat Otakar Kořínek, ktorý má na svojom konte viac než sto preložených titulov.

Ako už býva dobrým zvykom, aj tentoraz hosťa predstavila naša kolegyňa z katedry PhDr. Katarína Feťková, PhD. a hlavným moderátorom večera bol opäť PhDr. Martin Djovčoš, PhD. O hudobné spestrenie sa postarala študentka druhého ročníka Fakulty humanitných vied (v kombinácii anglický jazyk – hudobná výchova), flautistka Gabriela Hajnovičová. Tentoraz jej však hudobne „konkuroval“ aj hosť pán Kořínek, ktorý publiku predviedol, že Gershwinova skladba *Summertime* z opery *Porgy a Bess* sa dá zahrať aj bez prípravy a nôt. Viacerým v publiku, ktorí mali to šťastie a zažili Letnú školu prekladu v budmerickom Dome slovenských spisovateľov roku 2006, ako napríklad aj ja, sa isto vynorili spomienky na večer, keď pán Kořínek prítomným v jednom z tamojších salónikov vyhrával na želanie.

Témou večera boli americkí spisovatelia zvučných mien, menovite bítnik Jack Kerouac a laureát Nobelovej ceny

za literatúru John Steinbeck. Tento rok vydavateľstvo Slovart vydalo nový slovenský preklad legendárneho Steinbeckovho románu *Na východ od raja* v preklade nášho hosťa. Aj na piatom soirée sa záverom rozbehla diskusia, do ktorej sa aktívne zapájali aj študenti. Odznela tiež kvízová otázka a za správnu odpoveď si študentka prvého ročníka magisterského štúdia Michaela Sedmáková odniesla spomínaný nový preklad diela *Na východ od raja* aj s venovaním prekladateľa.

Účasť zo strany študentov, pre ktorých sa Prekladateľské soirée primárne organizuje, prekonala očakávania a s hrdosťou konštatujem, že v miestnosti s kapacitou cca 90 miest na sedenie museli minimálne dvadsiati stáť. Veríme, že príjemné priestory spoločenskej sály ŠVK a tamojšia atmosféra ulahodili aj nášmu hosťovi, ktorý, ako viem, sa v Banskej Bystrici zastavil len na niekoľko hodín, a to cestou na tatranský tvorivý pobyt zameraný na nový preklad Steinbeckovho románu *Ovocie hnevu*. Otakar Kořínek pripustil, že prekladom názvu knihy si ešte nie je celkom istý. Doteraz rozšírený preklad názvu *Ovocie hnevu*, zdá sa, nepovažuje za

najvhodnejší. Definitívny názov práve vznikajúcej slovenskej verzie je teda ešte „vo hviezdach“, no už teraz sa na nové slovenské vydanie románu, ktorý naši tretiaci majú v zozname povinnej literatúry, tešíme.

Dúfame, že sme sa s pánom Kořínkom na bystrickej akademickej pôde nestretli naposledy a tešíme sa na ďalšie soirée, o ktorom budeme študentov a ostatných nadšencov už čoskoro informovať.

Príjemné chvíle s knihou, priatelia, a nech písané slovo chutí ako najsladšie ovocie... nie hnevu – pokoja a nádeje.

PhDr. Martin Kubuš
KAA FHV UMB

Európski romanisti opäť v Banskej Bystrici. Studia Romanistica Beliana III.

V dňoch 10. – 11. októbra 2013 sa konal 3. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie *Studia Romanistica Beliana*. Podujatie už tradične organizovala Katedra romanistiky Fakulty humanitných vied UMB s cieľom vytvoriť priestor skúseným aj začínajúcim vysokoškolským pedagógom a vedeckým pracovníkom z romanistov, aby predstavili výsledky svojich interdisciplinárnych výskumov v súlade s aktuálnou témou konferencie *Kultúra, jazyk a literatúra v časovom a priestorovom kontexte*.

Medzinárodná konferencia sa konala v priestoroch Diecézneho centra a slávnostne ju otvorili prorektor pre medzinárodnú spoluprácu UMB prof. Ing. Igor Kosír, CSc., prodekan pre medzinárodnú spoluprácu a vzťahy s verejnosťou FHV prof. PaedDr. Pavol Bartík, PhD., veľvyslanec Talianskej republiky na Slovensku Roberto Martini, riaditeľka Talianskeho kultúrneho inštitútu Dr. Antonia Grande a vedúca Katedry romanistiky FHV UMB doc. PhDr. Katarína Chovancová, PhD. Plenárnu prednášku *La poesia e la canzone italiana fra storie e geografie (reali e virtuali)* predniesol významný taliansky lingvista a garant odboru prekladateľstvo a tlmočníctvo pre taliansky jazyk na Fakulte humanitných vied UMB profesor Massimo Arcangeli.

Na konferencii sa zúčastnilo viac ako 70 romanistov z renomovaných európskych univerzít Francúzska, Talianska, Španielska, Maďarska, Poľska, Albán-

ska, Belgicka, Luxemburska, Českej republiky a Slovenska, ktorí príspevky predniesli v španielčine, taliančine alebo francúzštine v troch paralelných sekciách. Účastníci vo svojich vystúpeniach akcentovali dôležitosť vplyvu geografie a histórie na vývin románskych kultúr a jazykov, analyzovali pôvodné literárne diela a ich preklady so zreteľom na priestorový a časový aspekt, ponúkli zaujímavý pohľad na postavenie menšinových románskych jazykov a dialektov, vplyvu morfosyntaktickej, lexikálnej a frazeologickej interakcie medzi jednotlivými románskymi jazykmi, vyzdvihli dôležitosť sociologického hľadiska v rámci štúdia jazyka, kultúry a translatológie, reflektovali aktuálny stav románskych jazykov vo vzdelávacom procese, akcentovali prítomnosť plurilingvizmu a nevyhnutnosť interkultúrneho dialógu.

Záverom môžeme konštatovať, že vedecká konferencia Studia Romanistica Beliana III naplnila svoj zámer, poskytla účastníkom nové podnety pre vedeckovýskumnú a pedagogickú činnosť, otvorila priestor na odbornú diskusiu, priblížila témy, na ktoré sa jednotliví romanisti zameriavajú v rámci svojich individuálnych alebo tímových výskumov a ponúkla možnosť aktívnej spolupráce medzi európskymi romanistickými pracoviskami v rámci pripravovaných projektov, mobilít a konferencií.

autorka textu:
Mgr. Eva Reichwalderová, PhD.
Katedra romanistiky FHV UMB

autorka fotografií:
Mgr. Monika Zázrivcová, PhD.
Katedra romanistiky FHV UMB

Okrúhly stôl „ENVIRONMENTÁLNY MANAŽMENT A APLIKOVANÝ VÝSKUM“

Katedra životného prostredia Fakulty prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a dekan Fakulty prírodných vied UMB pod záštitou rektorky Univerzity Mateja Bela a ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v spolupráci s Národným konzultačným panelom Slovenska: Kultúrne dedičstvo v kontexte globálnych zmien a Sekciou vedy a techniky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR zorganizovali dňa 17. októbra 2013 v aule Beliana (Tajovského 40) okrúhly stôl s názvom *ENVIRONMENTÁLNY MANAŽMENT A APLIKOVANÝ VÝSKUM*.

Otvorenie a predstavenie čestných hostí. Moderuje PhDr. Ivan Murin, PhD., predstavuje pani rektorku Dr. h. c. prof. PhDr. Beatu Kosovú, CSc., štátneho tajomníka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Ing. Štefana Chudobu, CSc. a dekana FPV doc. RNDr. Alfonza Gajdoša, CSc.

Vedeckými garantmi uvedeného podujatia boli prof. RNDr. Peter Andráš, CSc. a prof. Ing. Ján Zelený, CSc. z Katedry životného prostredia FPV UMB a Dr. h. c. prof. Ing. Miloš Drdácký, DrSc. z Ústavu teoretickej a aplikovanej mechaniky Akadémie vied Českej republiky, v. v. i. v Centre Excelencie v Telči, Česká republika.

Podujatie moderoval PhDr. Ivan Murín, PhD. (obr. 1) a úvodným príhovorom pani rektorky UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beaty Kosovej, CSc. (obr. 2) začala aktuálna diskusia týkajúca sa dominantných tém rezonujúcich v súčasnom živote univerzity. Príspevok štátneho tajomníka MŠVVaŠ SR Ing. Štefana Chudobu, CSc. (obr. 3) sa dotýkal nielen hodnotenia súčasnej situácie na vysokých školách a postavenia UMB, ale aj jeho príhovoru do radov študentov ako budúcnosti nášho národa.

Nasledovali plenárne prednášky prezentované Ing. Dianou Demkovou zo sekcie vedy a techniky MŠVVaŠ SR, ktorá prezentovala výskumnú infraštruktúru na Slovensku financovanú zo štrukturálnych fondov EÚ, Slovenskú výskumnú a inovačnú stratégiu do roku 2020, s prihliadnutím na podporu výskumu kultúrneho dedičstva. Ing. Ľubica Pitlová, hlavný štátny radca, Odbor štátnej a európskej politiky vo vede a technike zo sekcie vedy a techniky MŠVVaŠ SR, prezentovala spoločnú tvorbu výskumných programov členských štátov EÚ – Joint Programming. Príklad praktickej realizácie a skúsenosti

Úvodný príhovor rektorky Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Dr. h. c. prof. PhDr. Beaty Kosovej, CSc..

s čerpaním prostriedkov EÚ určených na podporu vedeckovýskumných projektov uvedených výskumných aktivít bol prezentovaný Ing. Janom Válekom, PhD. z Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v. v. i., Centrum Excelence Telč. Prezentácia aktuálnych otázok a skúsenosti v oblasti vysokoškolského vzdelávania v environmentálnom manažmente bola prednesená prof. RNDr. Pavlom Eliášom, CSc. z Katedry ekológie Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a prof. Ing. Jánom Zeleným, CSc. z Katedry životného prostredia Fakulty prírodných vied UMB. Plenárny blok prednášok uzavrela doc. RNDr. Iveta Marková, PhD., vedúca Katedry životného prostredia Fakulty prírodných vied UMB, prezentáciou činnosti a ďalšieho rozvoja uvedenej katedry.

V rámci podujatia sa v popoludňajšom rokovaní za okrúhlym stolom pokračovalo v dvoch samostatných častiach:

1. Aktuálne otázky vysokoškolského vzdelávania v oblasti environmentálneho manažmentu (obr. 4).
2. Kultúrne dedičstvo v kontexte globálnych zmien (obr. 5).

Cieľom okrúhleho stola „Aktuálne otázky vysokoškolského vzdelávania v oblasti environmentálneho manažmentu“ bola diskusia v oblasti vysokoškolského vzdelávania v odbore 4.3.3 Environmentálne manažérstvo, ktoré predstavovalo po minulé roky jeden z favorizovaných študijných programov v spoločnosti. Úvodné roky minulého desaťročia priniesli výrazné zmeny v environmentálnej politike štátu. Nastolené pravidlá prispievajú k udržiavaniu a ochrane environmentu. Úlohou vysokoškolského vzdelávania je naďalej vychovávať odborníkov, ktorí uvedenú skutočnosť poznajú, akceptujú, ale aj rozvíjajú v rámci environmentálnej politiky a trvalo udržateľného rozvoja. Žiada sa prehodnotiť potreby spoločnosti v oblasti environmentálneho manažmentu a hľadať vhodnú obsahovú náplň pre odborníka v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia s prihliadnutím na čoraz expanzívnejšiu politiku priemyslu a rôznych variabilných poľnohospodárskych aktivít s dopadom na environment. Práve vytvorený priestor ponúkol otvorený dialóg o obsahu a forme vysokoškolského vzdelávania v odbore environmentálny manažment. V rámci okrúhleho stola metódou brainstormingu sa získali podklady na iniciovanie aktualizácie opisu študijného odboru environmentálny manažment, ktorý by sa mal správne nazvať Environmentálne manažérstvo.

Príspevok štátneho tajomníka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Ing. Štefana Chudobu, CSc.

Pohľad na zasadnutie okrúhleho stola „Aktuálne otázky vysokoškolského vzdelávania v oblasti environmentálneho manažmentu“ pod vedením prof. Ing. Jána Zeleného, CSc.

Cieľom stretnutia výskumných inštitúcií v oblasti výskumu kultúrneho dedičstva v kontexte globálnych zmien bolo predstaviť Národný konzultačný panel Slovenska ako poradný orgán Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, s hlavnými úlohami:

a) spolupráca s ministerstvom pri zabezpečení úloh vyplývajúcich z účasti Slovenskej republiky v iniciatíve členských štátov EÚ „Kultúrne dedičstvo a globálna zmena – nová výzva pre Európu“,

b) posudzovanie výskumnej stratégie a projektov v oblastiach zadefinovaných strategickou výskumnou agendou Spoločnej programovej iniciatívy (JPI) v oblasti „Kultúrne dedičstvo a globálna zmena – nová výzva pre Európu“,

c) poskytovanie informácií o aktivitách v súvislosti s výskumom kultúrneho dedičstva v SR a poskytovanie námetov pre medzinárodnú spoluprácu v tejto oblasti,

d) spolupráca a poskytovanie námetov pri tvorbe stratégie SR vo výskume hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva.

Zúčastnené inštitúcie predstavili svoje vedeckovýskumné portfólio týkajúce sa strategickej výskumnej agendy

Pohľad na zasadnutie okrúhleho stola (prezentuje doc. PhDr. Alexandra Bitušíková, PhD.)

Spoločnej programovej iniciatívy(JPI) v oblasti „Kultúrne dedičstvo a globálna zmena – nová výzva pre Európu“ a vyjadria námety pre spoločný výskum v prioritách tejto oblasti. V rámci uvedeného stretnutia vystúpili doc. PhDr. Alexandra Bitušíková, PhD., národný expert DG Research, Brusel, Národný konzultačný panel Slovensko: Kultúrne dedičstvo v programe EÚ Horizont 2020, PhDr. Ivan Murin, PhD., Ing. Radoslava Kanianska, CSc., Mgr. art. Vladimír Kyseľ, Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru pri SĽUK-u: Centrálna databáza informácií o tradičnej ľudovej kultúre a tvorba zbierok, Mgr. Daniel Luther, PhD., Ústav etnológie SAV Bratislava: Etnofolk – projekt Central Europe: Ochrana a šírenie dedičstva ľudovej kultúry.

Úspešnosť zrealizovaných okrúhlych stolov je v kladnom hodnotení zúčastnených a v navrhnutých myšlienkach zopakovať uvedené podujatia a pokračovať v diskusii v oblasti environmentálneho manažérstva a aplikovaného výskumu.

Doc. RNDr. Iveta Marková, PhD.
KŽP FPV UMB

Estetizácia verejeného priestoru Aesthetisation of Public Space Esthétisation de l´espace public

Dňa 3. októbra 2013 sa v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici konala medzinárodná vedecká konferencia s názvom *Estetizácia verejného priestoru* (Aesthetisation of Public Space, Esthétisation de l´espace public). Podujatie bolo organizačne zabezpečené Katedrou európskych kultúrnych štúdií Fakulty humanitných vied UMB, ktorej členovia na konferencii aktívne vystúpili so svojimi príspevkami. Okrem členov KEKŠ sa podujatia zúčastnili i vysokoškolskí pedagógovia a pedagogičky z univerzít v Bulharsku (Sofia) a Francúzsku (Grenoble, Champagne--Ardenne, Paríž). Konferencie na danú tému prebiehali okrem Banskej Bystrice i v nasledovných mestách: Sofia, Bukurešť, Paríž a Remeš. Hlavným cieľom bolo poukázať na aktuálnu tému estetizácie verejného priestoru a význam tých elementov, ktoré k nej prispievajú. Témy príspevkov sa týkali estetizácie verejného priestoru v Banskej Bystrici a iných európskych metropolách. Rovnako boli v diskusii nastolené i otázky spojené s problematikou starej a novej architektúry a jej úlohy v estetizácii verejného priestoru, sochám vo verejnom priestore, estetizácii verejného priestoru ako veci neverejnej, poézii v Parížskom metre a téme graffiti a socialistické umenie v postkomunistickom verejnom priestore, po ktorých prebiehala konštruktívna a interdisciplinárne vedená diskusia. Konferencia prebiehala v anglickom a francúzskom jazyku. Príspevky budú uverejnené vo vedeckom zborníku vydanom v zahraničí. O záujme študentov svedčí ich početná účasť počas celého podujatia.

Mgr. Anna Slatinská
KEKŠ FHV UMB

Po stopách baníckej tradície – exkurzia v Banskej Štiavnici

Katedra Európskych kultúrnych štúdií FHV UMB zorganizovala 8. novembra 2013 exkurziu po stopách baníckej tradície v Banskej Štiavnici. Dva autobusy študentov EKŠ a príbuzných odborov sa v piatkové ráno vydali do starobylého mestečka odhaľovať jeho tajomstvá. Po krátkom úvode do dejín mesta prednášanými kulturológom a gestorom exkurzie Mgr. Petrom Konečným, mali študenti možnosť navštíviť priestory Štátneho ústredného banského archívu. Nachádza sa v ňom vzácna zbierka vyše 9000 historických máp. Tie sú okrem funkčného hľadiska zaujímavé aj umelecky. Dnes prebieha ich digitalizácia, aby boli uchované pre ďalšie generácie.

V popoludňajších hodinách mali študenti možnosť navštíviť vybrané expozície Slovenského banského múzea. Najväčšia skupina sa vybrala do Starého zámku. Vďaka ústretovosti pracovníkov

múzea navštívili aj verejnosti menej prístupné miestnosti. Expozícia fajok, terče s rôznymi dobovými motívmi, archeologické nálezy vrátane pravekej bižutérie, mučiareň či výhľad z veže na neďalekú kalváriu vzbudili veľký záujem i zvedavosť.

Záverom exkurzie nás sprevádzala kunsthistorička Mgr. Mária Čelková, ktorá nám priblížila nielen kultúrno-historický rozvoj mesta, ale pridala aj bližšie informácie či legendy o meštianskych domoch v centre Banskej Štiavnice. Prehliadku sme ukončili v botanickej záhrade areálu bývalej Baníckej akadémie pod korunami drevín z celého sveta. Študentom sa tak okrem kultúrno-historického, zvýšilo aj environmentálne povedomie.

Dúfame, že v tradícii objavovania slovenských miest zapísaných na zoznam svetového dedičstva UNESCO budeme pokračovať aj v budúcnosti.

Mgr. Jana Pecníková,
Mgr. Anna Slatinská
KEKŠ FHV UMB

Stretnutie s autorom

V družnej debate s Petrom Krištúfkom

V rámci celouniverzitnej akcie *Dni vedy a otvorených dverí UMB v Banskej Bystrici* prijal pozvanie Katedry slovenského jazyka a literatúry Fakulty humanitných vied slovenský režisér a spisovateľ Peter Krištúfek. Jeho návšteva je prvým signálom spolupráce s organizátormi a organizátorkami *Anasoft litera fest* a ich projektom *Živý bič (Živá literatúra útočí na čítanky!)*, ktorý organizujú po druhýkrát v snahe dostať súčasných slovenských spisovateľov a spisovateľky do povedomia študentov a študentiek i širokej verejnosti. V rámci 2. ročníka rozšírili miesta besied s doterajšími finalistami a víťazmi ceny *Anasoft litera* okrem spolupracujúcich knižníc a stredných škôl aj o vysoké školy a UMB v Banskej Bystrici bola oslovená medzi prvými na základe výborných referencií o jej autorských podujatiach práve na pôde KSJL (za ostatné dva roky: Irena Brežná, Michal Hvorecký, Petr Hruška, Ivana Taranenková, Juraj Kušnierik, Catherine Ébert-Zeminová, Jakub Chrobák, Lucia Satinská a i.). Presvedčenie, že akademická pôda je skvelou príležitosťou na odbornú diskusiu s autormi a autorkami sa potvrdilo aj tento raz.

Dňa 12. novembra 2013 prebehla v priestoroch Univerzitnej knižnice – Univerzitnom centre Mateja Bela – veľmi plodná diskusia na rôzne témy, ktoré sa dotýkali aktivít nášho hosťa. Peter Krištúfek debutoval zbierkou poviedok *Nepresné miesto* (2002), doteraz je autorom ôsmich prozaických kníh, konceptuálnej knihy a zbierky poézie. Na cenu *Anasoft litera* bol nominovaný trikrát – v roku 2009 za román *Šepkár*, v roku 2011 za *Blížencov a protinožcov* a tento rok za román *Dom hluchého*, ktorý sa v súčasnosti prekladá do angličtiny a češtiny. V diskusii sme sa dostali ku stratégii vydavateľov a vydavateľstiev, ku knižnej grafike či réžii. Zaujímavým momentom boli otázky o tom, ako autor vníma recenzie na svoje knihy a čo si z nich berie. Pridanou hodnotou boli aj dve čítania, ktoré rozdelili bohatú dvojhodinovú diskusiu na tri bloky. Peter Krištúfek čítal z *Domu hluchého* a *Atlasu zabúdania* – konceptuálnej knihy z vydavateľstva *Artforum*. Jej vydanie mohli podporiť aj samotní čitatelia a čitateľky cez webovú stránku startovac.cz. Na záver sme dostali aj odpoveď, akí sú jeho obľúbení autori a autorky a filmy. Nech sa páči, inšpirujte sa: P. Rankov, K. Kucbelová, M. Haugová, N. Ružičková a z filmov *Plechový bubienok* Volkera Schlöndorffa či *Moonrise Kingdom* Wesa Andersona.

Peter Krištúfek číta z Atlasu zabúdania (2013)

Fotografie z podujatia a krátky videozáznam môžete nájsť na stránke Katedry slovenského jazyka a literatúry FHV UMB v Banskej Bystrici. Už teraz sa tešíme na ďalšie stretnutia so zaujímavými osobnosťami nášho umeleckého života a ďakujeme všetkým, ktorí hojnou účasťou dávajú najavo, že aj takýto rozmer univerzitného štúdia má zmysel.

PaedDr. Zuzana Bariaková, PhD.
Mgr. Martina Kubealaková, PhD.
KSJL FHV UMB

O reálnej podobe realizmu aj v Banskej Bystrici

Publikum vo Vzdelávacom centre Mateja Bela v zaujatí slovenským realizmom

Zimný semester po tichšom skúškovom a letno-dovolenkovom období na chodby a do učební Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici privádza opäť ruch a život. Je znamením, že sa objavia nové študentské tváre a začne sa rozvrhový kolotoč, ktorý sa oživuje a zatraktívňuje sériou podujatí. *Dni vedy a otvorených dverí UMB* predstavujú jeden univerzitný týždeň, v ktorom sa koncentrujú viaceré podujatia a o zaujímavý program nie je núdza. Už v prvý deň tohto týždňa, 11. novembra 2013, univerzita ponúkla niekoľko možností, ako aj mimo rozvrhu prežiť čas na akademickej pôde. Medzi ne patrila hosťujúca prednáška Mgr. Ivany Taranenkovej, PhD., z Ústavu slovenskej literatúry Slovenskej akadémie vied v Bratislave, ktorá prijala pozvanie Katedry slovenského jazyka a literatúry FHV a zavítala do Banskej Bystrice. Stretnutie s ňou priestorovo zastrešila v tomto smere už azda partnerka KSJL – Univerzitná knižnica –, ktorá poskytla dôstojne príjemné Univerzitné centrum Mateja Bela.

Ivana Taranenková je literárna historička a kritička, redakčne spolupracujúca v súčasnosti pri vydávaní časopisu *Romboid*, predtým aj *Slovenskej literatúry*. Študovala filozofiu a slovenský jazyk a literatúru na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, v doktorandskom štúdiu pokračovala v Slovenskej akadémii vied, kde aj v súčasnosti pracuje na oddelení literatúry 19. storočia. Jej niekoľkoročný bádateľský záujem sa sústredí na obdobie literárneho realizmu a autorské osobnosti tejto fázy literárneho vývinu.

V Banskej Bystrici prednášala na tému *Reálnej podoby realizmu*. Prítomných oboznámila s výsledkami výskumu podôb slovenského realizmu, ktorý je na Ústave slovenskej literatúry predmetom dlhodobých diskusií. V tomto bádateľskom kontexte viackrát spomenula literárnovedné skúmanie Oskára Čepana, ale aj svoju kolegyňu, rovnako zainteresovanú na odkrývaní „paradoxov realizmu“, Marcelu Mikulovú. Zdôraznila, že napriek vôli synchronizovať literárny vývoj s vývinom „veľkých kultúr“, ktorá sa prejavuje v sebaidentifikačných procesoch aktérov literárneho života od 80. rokov 19. storočia a následne v literárnohistorickej reflexii, sa jasne ukazuje, že slovenský literárny realizmus je heterogénnym literárnym javom. V prvej časti venovanej problematike realizmu vo všeobecnosti uvažovala o základom východisku práce s literárnym textom – o uvedomení si, že pracujeme s „novým svetom vytvoreným jazykom“, teda, že literatúra predstavuje jazykovú skutočnosť. Premostením k západoeurópskej podobe realizmu relativizovala doteraz preferované vnímanie slovenského realizmu a naznačila, že súčasný výskum stojí pred otázkou, či v spomínanej časovej perióde možno v našej literatúre vôbec hovoriť o realizme západoeurópskeho typu. Paralely našej literárnej produkcie sú totiž v skúmanom období výraznejšie smerom k ruskej literatúre, pričom poetologicky má ruský realizmus inú tvár ako realizmus literatúr západnej Európy. V druhej časti novú koncepciu predstavila na autorskej osobnosti Svetozára Hurbana Vajanského a Martina Kukučína so zdôraznením, že bádateľská energia SAV bude kulminovať práve budúci rok, čo súvisí s práve prebiehajúcim grantovým projektom. To bol, prirodzene, ten správny impulz

Úvaha nad otázkou (Ivana Taranenková)

pre organizátorky podujatia, ktoré Ivanu Taranenkovú a prostredníctvom nej aj ďalších kolegov a kolegyne zo Slovenskej akadémie vied pozvali do Banskej Bystrice aj budúci rok.

V diskusii odpovedala na otázky zvedavého publika, ktoré sa bližšie týkali novelovej tvorby S. H. Vajanského či osobnosti P. O. Hviezdoslava. V jej závere ponúkla svoje tri čitateľské tipy: *Toxo* Ivany Dobrakovovej, tvorbu Jonathana Franzena a „srdcovku" – *Majstra a Margarétu* ruského románopisca Michaila Bulgakova.

V Banskej Bystrici Ivanu Taranenkovú sprevádzal Michal Jareš, básnik, literárny kritik a historik, editor a publicista, pracovník Ústavu pro českou literaturu Akademie věd České republiky. Jeho prítomnosť nemohla ostať nepovšimnutá a v úplnom závere stretnutia nás zaujímali jeho dojmy z porotcovania v tohtoročnom ročníku *Anasoft litery* a názor na udeľovanie literárnych cien. Podobne ako Ivana aj Michal ponúkol svoje čitateľské tipy. Básnickú zbierku Bohdana Chlíbca *Zimný dvůr* a anglického spisovateľa Davida Mitchella, niekoľkokrát nominovaného na Bookerovu cenu, z tvorby ktorého Michala zaujal jeho najnovšie do češtiny preložený román *Tisíc podzimů Jacoba de Zoeta*.

S inšpiráciami k úvahám o realizme, ale aj čitateľskými návnadami sme Ivane Taranenkovej i Michalovi Jarešovi poďakovali a vyslovili úprimné presvedčenie, že do Banskej Bystrice v krátkom čase opäť zavítajú. Poďakovanie patrí aj Univerzitnej knižnici UMB a najmä všetkým, ktorí svojou prítomnosťou prejavili záujem o podujatia tohto typu.

Mgr. Martina Kubealaková, PhD.
PaedDr. Zuzana Bariaková, PhD.
KSJL FHV UMB

Univerzitný inkubátor mesta Poprad

Dňa 7. novembra 2013 podpisom Memoranda o spolupráci medzi mestom Poprad, Ekonomickou fakultou Univerzity Mateja Bela a Taliansko-slovenskou obchodnou komorou, vznikol *Univerzitný inkubátor.* V ten istý deň podpísali Prístupovú listinu memoranda aj dva podniky sídliace v priemyselnom parku v Poprade, spoločnosti Pasell Slovakia, s.r.o., a Immergas Europe, s.r.o. Vznik inkubátora vychádza z odborného a vedeckého potenciálu Ekonomickej fakulty UMB, z podnikov hľadajúcich pomoc pri rozvoji a riešení ich operatívnych a strategických úloh a zo záujmu samosprávy pri rozvoji mesta Poprad.

Podpis Memoranda o spolupráci dňa 7.11.2013

Mesto Poprad, Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela a Taliansko-slovenská obchodná komora budú spolupracovať ako samostatné subjekty. Možnosť zapojiť sa do spolupráce je otvorená pre všetky organizácie, ktoré o ňu prejavia záujem, a to podpisom Prístupovej listiny memoranda, ktorá je jeho prílohou a vyhotovuje sa vždy pri pristúpení nového subjektu. Cieľom spolupráce je vzájomná podpora pri zabezpečovaní udržateľného inovačného rozvoja podnikateľského prostredia a uplatnenia absolventov vysokých škôl v meste Poprad.

Študenti Univerzity Mateja Bela sa budú podieľať na inovačnom rozvoji organizácií formou riešenia záverečných prác, stáží alebo vo forme pracovno-právnych vzťahov. Taliansko-slovenská obchodná komora a organizácie pristupujúce k memorandu poskytnú podnety na riešenie problémov a umožnia riešiť vybrané zadania v podmienkach ich organizácií. Koordinačným miestom univerzitného inkubátora je Inštitút manažérskych systémov Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Poprade, ktoré zabezpečí komunikáciu medzi zainteresovanými organizáciami, a to vždy podľa konkrétneho projektu konkrétnej zainteresovanej organizácie.

doc. Ing. Ján Závadský, PhD.
Inštitút manažérskych systémov
v Poprade

Ako učiť anglický jazyk na prvom stupni základných škôl?

Pod týmto názvom boli v dňoch 4. – 7. novembra 2013 Pedagogickou fakultou Univerzity Mateja Bela zorganizované podnetné vzdelávacie aktivity, ktorých cieľom bolo posilniť prepojenie medzi vysokoškolskou prípravou budúcich učiteľov primárnej edukácie s reálnymi potrebami základných škôl – potenciálnymi zamestnávateľmi týchto absolventov Pedagogickej fakulty. Išlo o štvordňovú sériu prednášok a workshopov, seminárov, praktických cvičení a najmä modelových lekcií, určených pre študentov, ale aj učiteľov v praxi, cvičných učiteľov, príp. manažment základných škôl. Uskutočnili sa v priestoroch PF UMB a medzi žiakmi tretieho ročníka Základnej školy SNP č. 20 v Banskej Bystrici.

Vzdelávacie aktivity boli realizované vďaka finančnej podpore v rámci operačného programu Vzdelávanie pre projekt: Mobility – podpora vedy, výskumu a vzdelávania na UMB, (kód ITMS: 26110230082), spolufinancovaného zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu.

Prednášky Didaktika anglického jazyka II. - doc. Judit Kovács, PhD. na PF UMB dňa 4.11.2013

Prednášky Didaktika anglického jazyka II. - doc. Judit Kovács, PhD. na PF UMB dňa 6.11.2013

Modelové hodiny p. doc. Judit Kovács, PhD. na základnej škole

Doba realizácie projektu na UMB je od 1.1.2013 do 31.12.2015.

Vyššie zmienené vzdelávacie aktivity inicioval pracovný tím projektu, časť aktivít prebiehajúcich v ZŠ bola zorganizovaná vďaka manažmentu vedúcej katedry elementárnej a predškolskej pedagogiky prof. PaedDr. A. Douškovej, PhD. ako aj vďaka pochopeniu a podpore vedenia ZŠ SNP 20 v Banskej Bystrici. Príkladná spolupráca oboch pracovísk umožnila projektovému tímu, najmä zahraničnej expertke doc. Judit Kovács, PhD. z budapeštianskej univerzity, zrealizovať „sen“ autentickej prípravy budúcich učiteľov priamo uprostred činností detí, ich každodenného života, reálnych priestorových, časových a materiálnych podmienok školy. Ukážkové hodiny v školách prebiehali v troch popoludňajších stretnutiach za účasti nielen študentov, ale aj učiteľov anglického jazyka z ôsmych základných škôl v Banskej Bystrici, vrátane cvičných učiteľov Pedagogickej fakulty UMB. Pozorovania reálnej výučby nadväzovali na teoreticko-didaktickú dopoludňajšiu prípravu, počas ktorej sa expertka p. Kovács sústreďovala na didaktické otázky výučby jednotlivých jazykových schopností, gramatiky a slovnej zásoby, najmä však na kvalitnú prípravu vyučovacej hodiny a jej hodnotenie.

Prenos know-how zahraničnej expertky na študentov, cvičných učiteľov a didaktikov anglického jazyka na UMB sa realizoval aj prostredníctvom poradenstva a konzultácií (či už teoretických východísk alebo v otázkach týkajúcich sa reálneho vyučovacieho procesu).

Doc. PaedDr. Dana Hanesová, PhD.
koordinátorka aktivity 1.4

Európska únia
Európsky sociálny fond

Operačný program VZDELÁVANIE

Agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre štrukturálne fondy EÚ

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Ako zvyšovať stupeň ‘internacionalizácie’ univerzity, kvalitu jej doktorandského štúdia a výskumu vôbec?

(Analýza skúseností univerzít vo Fínsku a ich komparácia so SR)

Súčasťou *projektu* ***Mobility – podpora vedy, výskumu a vzdelávania na UMB***, realizovaného na UMB od 1. januára 2013 v rámci operačného programu Vzdelávanie, prioritná os 1 – Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy pod kódom ITMS: 26110230082 (kap. 1.2. *Vysoké školy a výskum a vývoj ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti*) boli v roku 2013 uskutočnené dve mobility fínskeho experta hosťujúceho profesora, doc. Seppa Saariho, PhD. na Univerzite Mateja Bela. Mobility p. Saariho sa uskutočnili v mesiacoch jún a október 2013. Prítomnosť medzinárodne uznávaného experta s dlhoročnými skúsenosťami v oblasti výskumu, internacionalizácie a evalvácie nielen vo

Prednáška „Internationalization of Universities – Finnish Perspective“ pre akademickú obec doc. S. Saariho, PhD. na PF UMB (23.10. – 29.10.2013)

Fínsku, ale vo viacerých iných krajinách poskytlo možnosť komparácie fínskeho vzdelávacieho systému, príp. ďalších krajín so slovenským systémom najmä univerzitného vzdelávania.

Doc. S. Saari sa v rámci svojho štúdia venoval matematike, štatistike, neskôr sociológii, edukačným vedám a edukačnej politike ako súčasti sociálnej politiky. Má za sebou niekoľkoročné skúsenosti s prácou v pozícii poradcu vo Finnish Higher Education Evaluation Council, kde ako člen plánovacej skupiny MŠ (1999 – 2003) pripravil národnú stratégiu IKT. Bohaté skúsenosti získal z realizácie projektov evalvácie univerzitného vzdelávania, a to nielen na svojich pracoviskách vo Fínsku (univerzity v Tampere a v Helsinkách), ale na viacerých univerzitách v 20 krajinách (EÚ, vo Švajčiarsku a tiež v Juhoafrickej republike). Z jeho bohatej publikačnej činnosti možno spomenúť napr. často citovanú monografiu zameranú na kvalitatívny výskum, ktorú publikoval v 90-tych rokoch minulého storočia, a dopĺňal vedeckými štúdiami priebežne v ďalších rokoch svojej vedeckovýskumnej a tútorskej činnosti.

Hlavným zámerom mobilít doc. Saariho je porozumieť úspechu edukačného systému vo Fínsku ako aj prostredníctvom komparácie výskumných a evalvačných postupov uplatňovaných v edukačnom systéme vo Fínsku a v SR naznačiť možnosti posunu smerom k vyššiemu stupňu internacionalizácie a zvýšeniu kvality výskumu univerzít v SR.

Úlohou zahraničného experta v r. 2013 bolo ponúknuť svoje know-how slovenskému tímu expertov ako aj širšej akademickej obci, čo sa realizovalo na viacerých úrovniach. Po júnovej úvodnej prednáške, na ktorej sa hosť. prof. S. Saari, PhD. predstavil pracovníkom na UMB, sa rozbehla séria štyroch prednášok, verejne prístupných celej akademickej obci, ale aj odborníkom z ďalších kooperujúcich inštitúcií. Išlo o prednášky na nasledovné témy: Výskum v edukačnom kontexte; Komparácia silných a slabých stránok kvalitatívneho a kvantitatívneho výskumu; Internacionalizácia univerzity; Rozvoj PhD. štúdia. Dôležitým prínosom bol aj workshop, ktorého úlohou bola prezentácia možností internetového vyhľadávania citácií publikovaných prác.

P. Saari počas mobilít poskytol konzultácie viacerým študentom doktorandského štúdia, resp. ich školiteľom. Študenti dostali aj možnosť prizvať p. Saariho za konzultanta svojho štúdia, čo sa bude realizovať prostredníctvom konzultácií počas nastávajúcich mobilít v r. 2014 ako aj cez emaily a skype rozhovory.

P. Saari sa tiež aktívne zúčastnil rokovania so zástupcami manažmentu Pedagogickej fakulty UMB. Po vypočutí si prednášky o internacionalizácii univerzity bol pozvaný na rozhovor aj s vedením univerzity.

Výučba predmetu pre doktorandov „Research in Educational Context" (28. – 29.10.2013)

Doc. Seppo Saari, PhD. (vis. Prof.)

Celkovo sa v r. 2013 v rámci projektu na UMB hosť. prof. Saari, PhD. osobne stretol, poskytol konzultácie a školil cca 100 účastníkov aktivít.

Veľmi významnou súčasťou októbrovej mobility bola ponuka výberového predmetu pre študentov UMB v doktorandskom štúdiu. Zahraničný expert pripravil kurikulum tohto predmetu a prednášal ho v anglickom jazyku v dňoch 28. – 29. októbra 2013. Absolvovalo ho štrnásť doktorandov z Pedagogickej fakulty, Fakulty prírodných vied a Fakulty humanitných vied UMB. Pre letný semester 2013/14 pripravuje druhý výberový predmet s názvom Evalvácia – hodnotenie škôl a univerzít (Evaluation of schools and universities), zameraný na rôzne druhy a úrovne hodnotenia od sebahodnotenia po hodnotenie univerzít a celých školských systémov. Táto ponuka sa vzťahuje na doktorandov UMB, ktorí okrem kreditov môžu dostať aj certifikát o účasti na predmete vyučovanom medzinárodne významným expertom. Okrem toho budú v druhom (poslednom) roku projektu (2014) prebiehať na túto tému aj ďalšie prednášky pre širšiu akademickú obec. Záujemcovia o spomínané témy, príp. iné témy v rámci projektu sa môžu kedykoľvek prihlásiť na adrese: dana.hanesova@umb.sk. Všetci sú srdečne pozvaní.

Doc. PaedDr. Dana Hanesová, PhD.
Koordinátorka aktivity 1.3, 1.4

Európska únia
Európsky sociálny fond
Operačný program VZDELÁVANIE
Agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre štrukturálne fondy EÚ

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Medzinárodný projekt Visegrad Fund na Pedagogickej fakulte UMB v r. 2013

Účastníci projektu TECERN 2013

V roku 2013 sa Pedagogická fakulta UMB v Banskej Bystrici prostredníctvom doc. PaedDr. D. Hanesovej, PhD. a PaedDr. V. Šoltésovej, PhD. stala súčasťou výskumného tímu zameraného na vzdelávanie učiteľov v strednej a východnej Európe, realizovaného v rámci projektu TECERN – Teacher Education Central European Research Network, financovaného z Višegradského fondu (č. grantu 21210119). Ďalšími partneri v projekte boli: iniciátor projektu Univerzita v Debrecene, Center for Higher Education Research and Development, Maďarsko; ďalej Katolícka univerzita v Ružomberku, Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci; univerzita v Hradci Králové; Uniwersytet Opolski, Wydział Historyczno-Pedagogiczny, Instytut Studiów Edukacyjnych a Akademia Ignatianum w Krakowie v Poľsku.

Výskumný tím skúmal širší kontext prípravy učiteľov v krajinách V4 z nasledovných hľadísk: vzdelávacia politika pregraduálnej prípravy učiteľov a systém ich prípravy v jednotlivých krajinách, kontinuálne vzdelávanie učiteľov, sociálny status učiteľov, nábor študentov učiteľstva, výdrž učiteľov vo výkone profesie, motivácia a hodnoty v štúdiu učiteľstva, príprava učiteľov na prácu s deťmi so špeciálnymi vzdelávacími potrebami. Konferencia na tému *Improving teacher quality as an international challenge for higher education*, na ktorej účastníci projektu prezentovali výsledky svojich čiastkových výskumných projektov, sa konala 14. júna 2013 v Debrecene v Maďarsku. Koncom roka 2013 má na zmienenú tému vyjsť publikácia s vedeckými štúdiami v anglickom jazyku.

Doc. PaedDr. Dana Hanesová, PhD.
Pedagogická fakulta UMB

Prednáška iniciátorky projektu prof. G. Pusztai, PhD. počas záverečnej konferencie TEACHER EDUCATION IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE (14. jún 2013 – Debrecen, Maďarsko)

PRÍSPEVKY ŠTUDENTOV

Nohy sa zahoja, spomienky zostanú… Zahraničná literárna exkurzia Slovensko – Brno – Remeš – Paríž (23. 9. 2013 – 28. 9. 2013)

Tento rok mali študenti a študentky Fakulty humanitných vied UMB v Banskej Bystrici možnosť zúčastniť sa zahraničnej literárnej exkurzie s „cieľovou stanicou“ Paríž, v ktorom si každý milovník histórie, kultúry, umenia a aj architektúry nájde svoje obľúbené miesto. Exkurzie sa tak zúčastnilo vyše 40 študentov a študentiek troch rôznych katedier – slovenského jazyka a literatúry, romanistiky a európskych kultúrnych štúdií.

Exkurzia sa začala odchodom z Banskej Bystrice v pondelok skoro ráno. Najbližšia zastávka bola hneď po prvých 50-tich kilometroch cesty v malej dedinke Mošovce. Tu sme absolvovali prehliadku *Rodného domu Jána Kollára* a pripomenuli sme si Mošovce aj ako rodisko Štefana Krčméryho. O päť kilometrov ďalej (neďaleko Martina) sme zastali v Blatnici, v obci Maše Haľamovej a Izabely Textorisovej (prvej slovenskej botaničky), a navštívili sme *Múzeum Karola Plicku*. Cieľom expozície je podať ucelený prehľad o živote a diele národného umelca prof. K. Plicku a zároveň uvidieť zobrazenie tradičnej ľudovej kultúry na Slovensku. Poslednou slovenskou zastávkou bolo múzeum a pamätné miesto spolku Tatrín v Čachticiach.

Popoludní sme sa zastavili v Brne, kde sme mali voľný čas a mohli si pokojne pozrieť pamiatky druhého

najväčšieho mesta v Čechách. Brno má svoje čaro, a to aj vďaka bohatej histórii. Večer sme v *Divadle u stolu* videli zaujímavé predstavenie *Šamhorodský proces* (*Soud nad Bohem*). Dve hodiny ubehli ako jedna chvíľa a počas nich sme mali slzy v očiach. Po predstavení sa nám nechcelo ani rozprávať, lebo každý to musel individuálne spracovať. *Súd nad Bohom* ukázal ťažkosť osudu človeka a položil nám niekoľko dôležitých otázok na zamyslenie.

Po noci v autobuse nás v utorok popoludní čakal prekrásny Remeš. V Remeši všetkých očarila známa *La cathédrale Notre-Dame* s vitrážami Marca Chagalla, ktorá je podľa väčšiny návštevníkov krajšia ako samotná Notre-Dame v Paríži. Spoločne sme absolvovali aj zaujímavú prehliadku *vínnych pivníc Martel* spojenú s ochutnávkami viacerých vzoriek tohto skvelého a jediného pravého šampanského. Po príjemne strávených chvíľach v bývalom korunovačnom meste francúzskych kráľov nasledovala ešte krátka cesta autobusom do Paríža – cieľa našej exkurzie. Na zoznámenie s mestom sme mali tri dni. Tri dni plné zážitkov, emócií a nadšenia.

V stredu ráno sme program začali typickými francúzskymi raňajkami, ktoré pozostávali z kroasantu, bagety, kávy a džúsu. Prvé dopoludnie sme strávili v malebnej štvrti Montmartre na severe Paríža, kde nás zaujala *bazilika Sacré Coeur* (Najsvätejšieho srdca Ježišovho). Celá budova je postavená z travertínu a od ostatných parížskych kostolov sa líši práve svojou architektúrou, ktorá pripomína skôr chrámy Blízkeho východu. Z tohto najvyššieho bodu hlavného mesta Francúzska sa nám všetkým ponúkol nádherný výhľad na panorámu Paríža. V blízkosti Sacré Coeur sme mali možnosť prehliadnuť si „námestie umelcov – maliarov“ (*Place du Tertre*) a tiež múzeum Salvadora Dálího, známeho surrealistu. Toto múzeum bolo naozaj výnimočné, lebo obsahovalo množstvo Dálího známych obrazov a tiež najväčšiu zbierku Dálího sôch vo Francúzsku.

Odtiaľto sme išli ulicou Lepic, preslávenú kaviarňou Amélie z Montmartru a domom spisovateľa Célina. Dostali sme sa až pred *Moulin Rouge* (v preklade Červený mlyn), ktorý je svetoznámym francúzskym kabaretom na Boulevard de Clichy v štvrti Montmartre. Celé poobedie sme potom strávili v Latinskej štvrti a v „srdci Paríža“. Navštívili sme *Panthéon* (s hrobkami významných francúzskych mysliteľov, vedcov, spisovateľov – Voltaira, Rousseaua, Victora Huga, Curieovcov, Alexadra Dumasa, Malrauxa...). Pre Francúzov je to veľmi významná pamiatka. Táto stavba s nádhernými exteriérmi a s interiérmi očarí aj rozmanitými nástennými maľbami. Nasledovala prechádzka cez Luxemburské záhrady s budovou Senátu a Boulevard Saint-Germain, kde hádam nikto neodolal a ochutnal nejakú typickú francúzsku špecialitu.

Niektorí z nás prešli aj *Le Musée Curie*, múzeum na pamiatku slávnej poľskej vedkyne Marie Curie-Sklodowskej a jej manžela Pierra. Tento pár získal Nobelovu cenu za fyziku a chémiu. Madam Marie Curie bola úplne prvá žena v histórii, ktorej sa to podarilo. A to za objavenie chemického prvku rádia, ktoré tak veľmi v dnešnej dobe pomáha pri liečbe rakoviny. Zaujalo nás, že v roku 1995 bola za svoje zásluhy ako prvá žena pochovaná pod kupolou parížskeho Panthéonu.

Potom už na nás čakala slávna *Sorbonna*, známa univerzita, ktorá patrí medzi najväčšie vo Francúzsku. Založená bola už za vlády Ľudovíta IX. v 13. storočí.

Veľmi nás očaril Boulevard Saint-Michel s kníhkupectvami a antikvariátmi, na ktorom sa nachádza slávne „anglofónne“ *kníhkupectvo Shakespeare and Company*. Je možné ho považovať za jedno z najlepších kníhkupectiev na svete, v ktorom je príjemná atmosféra. Môžete si tam posedieť a na stenách môžete čítať odkazy od predchádzajúcich návštevníkov či spisovateľov a spisovateliek.

Z kníhkupectva máte výhľad na parížsku *katedrálu Notre-Dame*. Táto krásna katedrála je najväčším kostolom v Paríži. Boli tu korunovaní významní francúzski králi a aj Napoleon Bonaparte tu bol korunovaný za cisára. Zaujímavosťou tohto miesta je, že sa tu nachádza nultý bod, na ktorý, keď sa postavíte, tak sa do Paríža určite vrátite.

Štvrtkové doobedie čakal na nás *Versailles*. Versailles bolo založené ešte za čias Ľudovíta XIII. a pôvodne slúžilo ako lovecká chatka. Za vlády Ľudovíta XIV. (nazývaného aj Kráľ Slnko) sa zmenilo na krásne sídlo s ešte krajšími záhradami, kde si určite každý nájde svoje obľúbené miesto. Všetkým sa páčila návšteva apartmánov kráľa Ľudovíta XIV. a kráľovnej, návšteva veľkolepých záhrad a zaujala aj návšteva Veľkého a Malého Trianonu.

Cestou z Versailles do Paríža nasledovala krátka zastávka v Meudone. Ten sa nachádza pár kilometrov od Paríža a je to okrem iného družobné mesto s Breznom. Prezreli sme si meudonský mestský park s krásnym panoramatickým výhľadom na Paríž s Eiffelovkou a tiež na observatórium, kde pôsobil M. R. Štefánik a na jeho počesť tu stojí jeho socha v životnej veľkosti.

Štvrtkové poobedie sme prežili v centre Paríža a štartovacia pozícia bola *Place de la Concorde* (Námestie svornosti). V rámci voľného času sme mohli navštíviť *Múzeum Louvre* – pri vstupe doň sa musí prejsť cez známu pyramídu, ktorú si určite pamätajú všetci z *Da Vinciho kódu*. Niektorí navštívili aj *Musée D'Orsay*, múzeum, ktoré sa nachádza v budove bývalej železničnej stanice. Dnes sú tam vystavené obrazy

My v Remeši a Paríži

Spred Tatrína (Čachtice)

Vincenta van Gogha, Moneta či Renoira. Tiež tam bola aj výstava dekoratívneho umenia.

Zopár jednotlivcov sa dostalo aj do *Múzea Čestnej légie* (Musée de la Légion d'honneur), ktoré je národným múzeom v Paríži. Je venované rytierskym a záslužným rádom, vyznamenaniam a medailám. Zaujímavé je aj to, že sú tam odznaky z celého sveta, napríklad aj zo Slovenska a Českej republiky. Nachádza sa tam aj korunovačný odev, ktorý je pôvodnej veľkosti a zaberá jednu celú stenu.

Všetci spoločne sme potom absolvovali nočnú plavbu po Seine, ktorá patrí medzi jednu z najlepších atrakcií. Počas 75-tich minút sme videli všetky najvýznamnejšie pamiatky centrálneho Paríža.

Piatok sme strávili v štvrti Montparnasse. Navštívili sme cintorín s hrobmi Baudelaira, Sartra, de Beauvoirovej, Becketta, Tzaru, Gainsbourga a ďalších. Hneď po ukončení prehliadky sme sa odviezli výťahom v priebehu 40 sekúnd na *mrakodrap Tour Montparnasse*. Najkrajší pohľad na Paríž sa ponúkol všetkým z najvyššej panoramatickej terasy na 56. poschodí. Bolo vidieť vôkol celý Paríž v 360 stupňoch a do diaľky až 40 km. Z výšky sa dali vidieť všetky uličky a pamiatky vrátane známej „starej dámy" Eiffelovky a aj jedna z dominánt Paríža so zlatou kupolou, ktorú veľmi rýchlo spoznáte v panoráme tohto nádherného mesta. *Les Invalides* alebo Invalidovňa. Na tomto mieste je pochovaný Napoleon Bonaparte. Väčšina Francúzov vám povie, že pokiaľ ste nepozreli v Paríži toto miesto, tak ste nenavštívili Paríž.

Našou poslednou zastávkou v Paríži bolo Trocadéro (s najkrajším pohľadom na Eiffelovku) a spoločný prechod z Trocadéra pod Eiffelovku, kde nás už vyzdvihol autobus. Týmto sa skončila naša parížska exkurzia a nasledovala cesta domov. Celý náš literárno-kultúrno-historický výlet mal dĺžku viac ako 3 300 km, trval 6 dní a naozaj sme toho stihli akurát toľko, aby sme mohli povedať, že to stálo za to a že do Paríža a Remeša sa musíme ešte niekedy vrátiť.

Michaela Vráblíková
Yasmina Stupak
študentky 2. ročníka Bc. štúdia
FHV UMB

Medzinárodný študentský workshop „Rozvoj cestovného ruchu na Slovensku a v Poľsku"

Medzinárodné stretnutie študentov Ekonomickej fakulty UMB a študentov Wyzsej Szkoly Bankowej w Poznaniu (detašované pracovisko v Chorzowe) z Poľska sa uskutočnilo v dňoch 8. – 10. októbra 2013. Cieľom podujatia bolo rozvinúť diskusiu na tému rozvoj cestovného ruchu na Slovensku a v Poľsku a priblížiť poľským študentom fungovanie kúpeľných podnikov cestovného ruchu a horských stredísk v Banskobystrickom kraji. Podujatia sa zúčastnila popri poľských študentoch, študentoch a doktorandoch Ekonomickej fakulty UMB aj p. Magda Górecka-Pasek, vedúca referátu medzinárodných vzťahov na WSB v Chorzowe. Podujatie sa uskutočnilo z iniciatívy doc. Ing. Vandy Marákovej PhD.

Prvý deň podujatia sa konal na pôde Ekonomickej fakulty UMB. Študenti oboch zúčastnených strán predstavili univerzity, na ktorých pôsobia, a prezentovali primárnu ponuku cestovného ruchu vo svojich krajinách. V následnej diskusii porovnávali situáciu v obidvoch krajinách a hľadali riešenia rastu konkurencieschopnosti cestovného ruchu v stredoeurópskom priestore. Na záver dňa sa študenti zúčastnili prehliadky historického centra mesta Banská Bystrica so sprievodcom v poľskom jazyku.

Program druhého a tretieho dňa pobytu bol zameraný na prehliadku zariadení cestovného ruchu v okolí nášho mesta. Skupina absolvovala odbornú exkurziu v Kúpeľoch Sliač, v kúpeľnom dome Marína v Kováčovej a vo wellness Hotela Kaskády. V každom z podnikov si účastníci prezreli areál a jeho vybavenie. Sprievodný výklad povereného zamestnanca poskytol komplexné informácie o histórii, produkte, segmentoch trhu a fungovaní podnikov. Na záver študenti využili ponuku wellness Hotela Kaskády a strávili dve hodiny na hotelovom „spa and wellness" úseku.

Posledný deň pobytu bola na programe návšteva horského strediska Donovaly. Tu sa študenti oboznámili najmä s prácou marketingového manažéra

Úvodné slovo

Mestský hrad

Prehliadka hotela Kaskády

strediska. Fundovaný výklad podal absolvent odboru cestovný ruch EF UMB Ing. Miroslav Dobrota. Slovenskí aj poľskí študenti sa už dnes tešia na pokračovanie výmeny skúseností aj v nasledujúcom akademickom roku.

Úvodné stretnutie workshopu

Úvodné privítanie a prezentácia hlavných tém sa uskutočnila v posluchárni P 7. Prítomný bol aj vedúci Katedry cestovného ruchu a spoločného stravovania EF UMB doc. Ing. Andrej Malachovský PhD. a Ing. Radka Marčeková spolu so študentkami predmetu Medzinárodný cestovný ruch.

Prehliadka mesta Banská Bystrica

Prehliadku mesta Banská Bystrica viedla p. Škvarková v poľskom jazyku. Študenti sa oboznámili s históriou mesta a prezreli si hlavné pamiatky v centre mesta.

Sliač kúpele

Exkurzia v Kúpeľoch Sliač začala prehliadkou jednotlivých budov a exteriéru zariadenia, následne exkurzia pokračovala interiérom kúpeľných domov s podrobným výkladom o jednotlivých procedúrach a ich špecifikách. Študenti navštívili aj úsek starostlivosti o hosťa v hotelovom zariadení Palace a prezreli si vybavenie a dispozíciu apartmánu. Návštevu študenti ukončili diskusiou v hotelovej kaviarni.

Hotel Kaskády

Študenti absolvovali prehliadku interiéru a exteriéru hotela a vyskúšali služby spa and wellness úseku.

Donovaly

Exkurzia v horskom stredisku Donovaly sa konala v posledný deň študentského workshopu. Poľským študentom sa Donovaly veľmi páčili a plánujú opätovne pricestovať na lyžovačku.

Ing. Miroslav Hruška
Interný doktorand na Katedre cestovného ruchu a spoločného stravovania, EF UMB

Horské stredisko Donovaly

Diskusia v Kúpeľoch Sliač

O živote a človečine s „filozofom života“

V deň s magickým dátumom 10. 10. 2013 si študenti Univerzity Mateja Bela z odboru Európskych kultúrnych štúdií (FHV UMB) prišli do priestorov Univerzitnej knižnice UMB vypočuť a diskutovať na tému „život“ so spisovateľom Ondrejom Kalamárom.

Prvotný pocit z nudnej debaty sa rýchlo rozplynul po rozpoznaní spisovateľa. Farebná kravata, nadšenie, provokácia i hrdosť v očiach, vtipy a výstredné správanie ho hneď charakterizovali ako otvoreného človek, a tak zapadol. Životné strasti aj dary Ondreja inšpirovali natoľko, že z nich vo svojich dielach plno čerpá. S kúskom irónie a smiechu cez slzy oslovuje čitateľa

zamyslieť sa a pozrieť sa na veci s istým nadhľadom. Aj preto nám zarezonovalo v ušiach, keď čítal z jednej zo svojich kníh : *„Dlho som bol vážny, potom som sa narodil.“* Na pohľad, či prvé počutie neznámy autor, ktorý však preráža medzi

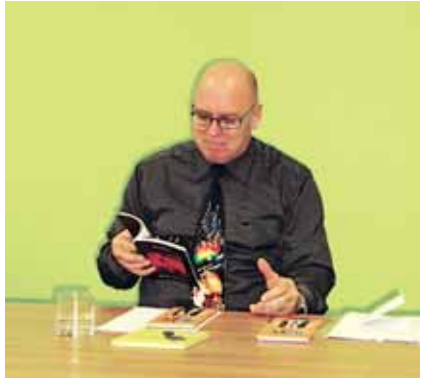

nás, čitateľov, postupne a priamo svojimi aforizmami a poéziou.

Jeho novou knižnou výpoveďou, či teda zbierkou aforizmov, je kniha *Vypadnuté z O.K.*, ktorá je v celku už štvrtou knihou tohto pána spisovateľa mali sme možnosť dozvedieť sa o nej viac. Kniha má však svoje číslo štyri zakomponované aj v obsahu, keďže sa dozvedáme, že máme možnosť prečítať vcelku 444 aforizmov, bonmotov, postrehov a definícií života, plných človečiny, sebairónie, ale aj melanchólie, vychádzajúcich zo životných skúseností. Aby ste knižku neodložili, ale naopak, aby ste sa pobavili a zamysleli aj nad jej obsahom a ilustráciami odpredu či odzadu, hore aj dole nohami, knižku ilustroval iný spisovateľ, pán Daniel Hevier, ako jeden z fanúšikov Ondrejovej pisateľskej ruky.

A ako sme sa v knihe dočítali: *„Názory sa delia na ten môj, a ten nesprávny.“* Alebo o zdá sa veľmi užitočnej informácii pre študentov: *„Alkohol zabíja mozgové bunky, ktoré by boli inak nevyužité.“*

Ondrej Kalamár trasie z rukáva perličky o (ne)zmyselnosti vecí, o kráse, priateľstve, márnosti i hlúposti, o mužoch a ženách, o moci či iných slabostiach, proste o tom, akí sme a iní už nebudeme. Jeho aforizmy sa dajú užívať ako tabletky – nevyliečia dušu alebo choroby, ale trochu sa nám uľaví.

Život je jedna veľká inšpiratívna téma, na ktorú práve Ondrej Kalamár vo svojich štyroch knihách našiel tie správne slová a myšlienky. Preto ako básnik a filozof života všetkých inšpiruje, rozosmieva a necháva nás zamyslieť sa.

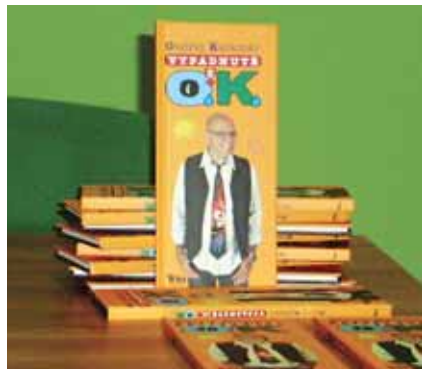

Sme veľmi radi, že tento „filozof života“ prišiel aj medzi študentov a priniesol im kúsok skutočnej „ľudskosti“.

L. Piliarová, J. Pecníková
KEKŠ FHV UMB

Zdroj: www.martinus.sk, www.facebook.com/andrej.kalamar + reálne postrehy z prednášky

Učiteľ prekladateľom – prekladateľ učiteľom

Študentská asociácia *Pont Francophone* v spolupráci s Katedrou anglistiky a amerikanistiky a Katedrou romanistiky FHV UMB 12. novembra 2013 zorganizovali tretí ročník populárneho podujatia *Učiteľ prekladateľom – prekladateľ učiteľom* (UPPU) pre stredoškolských a vysokoškolských študentov angličtiny a francúzštiny. Účasťou nás prišli podporiť študenti z gymnázií v Banskej Bystrici, Podbrezovej a Hnúšte.

Študenti oboch katedier, prekladateľstva-tlmočníctva aj učiteľstva, sa s podporou vyučujúcich rozhodli po ročnej prestávke obnoviť túto akciu. Už tradične pozostávala z dvoch častí – teoretickej a praktickej. Teoretickú časť

otvoril Mgr. Nicolas Guy, francúzsky lektor pôsobiaci na Katedre romanistiky FHV UMB, ktorý predstavil prácu učiteľa. Po jeho prezentácii PhDr. Martin Djovčoš, PhD. predstavil študentom na praktickej ukážke faktory, ktoré ovplyvňujú preklad. Tento rok medzi nás zavítal aj hosť z Katedry anglistiky a amerikanistiky Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, John Peter Barrer, PhD., rodák z Nového Zélandu. Priblížil nám rozdiely medzi novozélandskou a austrálskou kultúrou a vzájomné vzťahy krajín, ktoré sú Slovákom značne vzdialené. Poslucháči videli priamo v akcii prácu tlmočníka. Študentky 1. ročníka magisterského štúdia jeho prezentáciu simultánne tlmočili do slovenského jazyka.

Praktická časť pozostávala zo štyroch častí: simultánneho a konzekutívneho tlmočenia, prekladu a didaktiky. Študenti si mohli priamo v tlmočníckych kabínach vyskúšať pamäťové cvičenia, parafrázovanie, notáciu a dokonca aj „tlmočenie“ zo slovenčiny do slovenčiny. Aj vo svojom materinskom jazyku mali možnosť zistiť, aké je tlmočenie náročné. Na prekladovom seminári sa zaoberali prekladom vtipov, reálií a strojovým prekladom, najmä nástrojom Google Translate. V časti vyhradenej didaktike si skúsili zahrievacie aktivity a transformačné cvičenia. Presvedčili sa, že jazyky sa dajú učiť i zábavnou formou. Vyskúšali si jazykové hlavolamy, ako aj kódovanie do tajnej reči – argotu a cockney.

Napriek minuloročnej prestávke sme sa presvedčili o tom, že toto podujatie má zmysel a teší sa medzi študentmi veľkej obľube. Okrem stredoškolákov nás prišli podporiť i naši spolužiaci z rôznych ročníkov, predovšetkým prváci, ktorí ešte nemali možnosť vyskúšať si tlmočenie na hodinách. Akcia bola v neposlednom rade prínosom aj pre nás študentov – organizátorov. Sadnúť si na pol dňa za katedru a snažiť sa čo najdôveryhodnejšie priblížiť študijné programy a pritom zaujať, nás presvedčilo o tom, že nielen učiť sa je zložité, ale i učiť iných je tvrdým orieškom. Kladné ohlasy počas aktivít aj po nich nás presvedčili, že všetko naše úsilie sa vyplatilo. Pevne veríme, že sme ešte nepovedali posledné slovo a podobné podujatie ešte párkrát zopakujeme.

Veronika Palková
Stanislava Dengová
Fakulta humanitných vied UMB

ESN UMB BB National Platform

Vedeli ste o tom, že ročne na UMB študuje aj 150 študentov z 15 krajín? A vedeli ste, že na UMB je aj medzinárodná organizácia, ktorá sa o týchto študentov „stará“?

Voláme sa ESN (Erasmus Student Network) a sme nezisková organizácia zložená z mladých a šikovných ľudí, napríklad aj študentov UMB. Naša banskobystrická sekcia je jednou z 13 sekcií na Slovensku a je považovaná za jednu z najlepších. Nielen kvôli množstvu zahraničných študentov, ale hlavne pre optimistického ducha a výsledkom tvrdej práce. Akou bola napríklad NP.

NP (National Platform) je trojdňové stretnutie, na ktorom sa zúčastňujú všetky slovenské ESN sekcie. Tohtoročné stretnutie NP sme zorganizovali v dňoch 8. – 10. novembra na našej univerzite v Banskej Bystrici.

Stretlo sa okolo 60 účastníkov zo všetkých sekcií. Program sa nám začínal v piatok (organizovanie omnoho skôr) a prvú príležitosť vydýchnuť si sme mali až v nedeľu večer.

Všetky plenárne schôdze sa konali na Ekonomickej fakulte UMB, ktorá je vždy ochotná s nami spolupracovať a aj touto cestou sa chceme vedeniu fakulty poďakovať.

Prvý deň bol pre organizátorov trošku stresujúci, ale nevedeli sme sa už dočkať. Organizácia začala už týždne predtým. Ako OC (Organizing Committee) sme mali na starosti vybaviť ubytovanie, stravu, priestory na plenárne schôdze, atď. Bolo toho možno aj viac, ako by sme čakali a vždy nás niečo nové prekvapilo. Zvládli sme to, pretože sme úžasný kolektív.

Priznám sa, že toto bola moja prvá NP a niektoré časti ma aj dosť prekvapili. Napríklad som neočakávala, že budeme musieť oficiálne schváliť zapisovateľov, hovorcov,... Stretnutia ESN UMB BB sú totiž neformálne, stretávame sa aj v čajovniach a kaviarňach (veď sme mladí ľudia!), tak ma to dosť prekvapilo, ale len pozitívne. Bolo vidno, že v ESN Slovakia sú jasne stanovené pravidlá, povinnosti, ale aj práva.

Na začiatku nás privítala doc. Ing. Vanda Maráková, PhD., prodekanka pre medzinárodné vzťahy na Ekonomickej fakulte. Hneď po nej sa k slovu dostala Ing. Jana Šamková, PhD. z Národnej agentúry pre celoživotné vzdelávanie. Prítomní boli naši hostia: národný reprezentant ESN Poľsko, českí kolegovia a dekan Fakulty turizmu Univerzity Baleárskych ostrovov.

Program zhrniem len v skratke. V prvý deň nám každá sekcia dala „update“ a pochválila sa novinkami. Prezentáciu si pripravila aj kandidátska sekcia, VŠMU, v poradí trinásta. Členovia National Board-u nám dali krátke zhrnutie o ich funkciách, čo zatiaľ vykonali, akých konferencií sa zúčastnili, atď. Po prvom dni sme sa šli zabaviť do Ministry v rámci nákupno-zábavného centra Europa Shopping Center, na ktoré bol každý zvedavý. Nedá mi nespomenúť výpadok prúdu, ktorý takmer zmaril plány, ale zvládli sme to a ani na okamih nás neopustila dobrá nálada!

Druhý deň bol asi najvýznamnejší, keďže sa konali voľby do nového National Board-u a voľby koordinátorov. Prezidentkou ESN Slovakia sa stala Simonka Ježíková, študentka UMB. Aj takto jej chceme opäť pogratulovať. Vieme, že to zvládne bez problémov. Všetkých 12 sekcií sa jednotne zhodlo v tom, že Simonka je vhodným kandidátom, a preto jej prejavili dôveru. UMB môže byť pyšná aj na Andreu Peťkovú, ktorá sa stala National Webmaster-om. Myslím si, že to prejavom šikovnosti a schopnosti našich študentov.

Tretí deň bol bohatý na workshop-y, čiže príležitosť niečo nové sa naučiť. Po dvoch náročných dňoch bolo ťažšie sa sústrediť, ale vďaka nášmu sponzorovi (Redbull) sme to zvládli. Hlad nám zahnali nátierky od ďalšieho sponzora, Alfa Bio. Schválili sme miesto konania budúcej NP. Bude ňou Trnava, pod záštitou ESN UCM Trnava.

Na záver chcem ešte raz poďakovať členom ESN, vďaka ktorým ESN spirit nikdy nevyhasne a zablahoželať novému National Board-u. Už teraz odrátavame dni do budúcej NP.

Maira Mura
Public Relations Coordinator for ESN UMB BB

PRÍSPEVKY INÝCH SUBJEKTOV

EURAXESS Slovensko – bezplatné poradenstvo a riešenia pre výskumníkov a výskumné organizácie

Výskumné organizácie, vysoké školy, ale aj malé a stredné podniky a priemyselné organizácie, ktoré robia výskum, môžu využiť bezplatné služby na prilákanie a prijatie zahraničných doktorandov, učiteľov a výskumníkov. Hosťujúcich výskumníkov a doktorandov môžu s ich otázkami ohľadne pobytu a administratívnych povinností na Slovensku odkázať na EURAXESS. Slovenskí doktorandi a výskumníci majú možnosť poradiť sa o zahraničnom výskumnom pobyte a efektívnejšie si ho naplánovať a zariadiť. EURAXESS im má čo ponúknuť.

Od financovania výskumného pobytu, cez legislatívne podmienky až po škôlku

Môže ísť o vyhľadanie možného zdroja financovania výskumného pobytu na Slovensku alebo v zahraničí, problematiku vstupu a legálneho pobytu v krajine pobytu, otázky sociálneho a zdravotného poistenia a zabezpečenia, zdanenia, ubytovania aj každodenného života, napr. poskytnutie informácie o školských a predškolských zariadeniach, lekároch a pod.

Iniciatíva „EURAXESS – Researchers in Motion“ vznikla v roku 2004 z impulzu Európskej komisie a pôsobí už deväť rokov aj na Slovensku. Informácie o všetkých témach sú pre slovenský kontext prispôsobené a sprostredkované prostredníctvom **národného portálu EURAXESS** určeného pre slovenské organizácie a slovenských výskumní-

kov ako aj zahraničných výskumníkov prichádzajúcich na Slovensko. Portál je dostupný na www.euraxess.sk a prináša informácie v slovenskom aj anglickom jazyku. Je súčasťou širokej siete ďalších 38 národných portálov a zastrešujúceho **európskeho portálu EURAXESS – Researchers in Motion** http://ec.europa.eu/euraxess.

Osobnejšiu asistenciu šitú na mieru môžu získať výskumníci aj administratívni pracovníci pôsobiaci na vysokých školách, výskumných a priemyselných organizáciách prostred-

níctvom európskej siete vo viac ako 200 **servisných centrách EURAXESS**, ktoré sa nachádzajú už v 40 krajinách. V roku 2012 poskytla európska sieť odpovede na takmer **158 000 otázok**, pričom najčastejšie konzultácie sú v oblasti víz a povolenia na pobyt, financovania výskumného pobytu, ubytovania, prístupu ku kultúre vrátane jazykových kurzov, pracovného povolenia a zdravotného poistenia. Na Slovensku nájdete centrá v rámci pracovísk SAIA, n. o., a to v Bratislave, **Banskej Bystrici**, Košiciach, Nitre, Prešove a Žiline.

Pracovné a štipendijné ponuky

Medzi služby servisných centier EURAXESS patrí aj informovanie o pracovných príležitostiach vo výskume a možnostiach financovania výskumnej mobility a projektu. Pracovné príležitosti na európskej úrovni sú zverejňované na portáli EURAXESS Jobs (http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/jobs/index), kde je aktuálne k dispozícii viac ako **7 000 pracovných pozícií a štipendijných ponúk** z krajín zapojených do siete EURAXESS. Na národnej úrovni je k dispozícii databáza štipendijných príležitostí pre slovenských doktorandov, vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov, ako aj databáza pre zahraničných záujemcov, ktorú vytvoril EURAXESS Slovensko v spolupráci so SAIA, n. o., v anglickom jazyku.

Bezplatné semináre, neformálne stretnutia, publikácie aj diskusné fórum

Pre slovenských výskumníkov, doktorandov a vysokoškolských učiteľov, ale aj zahraničné oddelenia vysokých škôl a všetkých tých, ktorí sa mobilitou výskumníkov zaoberajú, organizuje EURAXESS Slovensko informačné a špecializované pracovné semináre po celom Slovensku o službách EURAXESS a štipendijných príležitostiach v zahraničí, zastrešované SAIA, n. o. Pre komunitu zahraničných výskumníkov, ktorí sa aktuálne nachádzajú na Slovensku, organizuje neformálne stretnutia na oboznámenie sa so Slovenskom a so službami EURAXESS, ktoré môžu výskumníci využiť podľa svojich individuálnych potrieb.

EURAXESS Slovensko sprostredkúva všetkým záujemcom potrebné informácie aj cez svoje publikácie a propagačné materiály.

S cieľom rozvíjať spoluprácu, zabezpečiť lepšiu komunikáciu a výmenu informácií medzi kontaktnými bodmi na vysokých školách a vo výskumných organizáciách vznikla aj internetová platforma vo forme diskusného fóra, ktorú hosťuje národný portál www.euraxess.sk. Ak vás služby EURAXESS Slovensko zaujali, sledujte národný portál www.euraxess.sk a jeho časť „Aktuality“, kde nájdete aktuálne informácie o portáli, najbližšie organizovaných podujatiach a ďalších činnostiach.

Kontakt:
Servisné centrum EURAXESS
SAIA, n. o. (Slovenská akademická informačná agentúra)
Nám. slobody 23, 812 20 Bratislava 1
tel. 02-59 30 47 00, 11
euraxess@saia.sk, www.euraxess.sk, www.saia.sk
Facebook: EURAXESS Slovakia

euraxess RESEARCHERS IN MOTION
EURAXESS SLOVENSKO
Mobilita a prijatie výskumníkov jednoduchšie
saia SC 3S

ŠPORT

MOVE WEEK na KTVŠ FHV UMB

MOVE WEEK (TÝŽDEŇ POHYBU) je európska kampaň podporujúca rozvoj športu a fyzických aktivít. Je významnou súčasťou NOW WE MOVE (HÝBME SA TERAZ), ktorej cieľom je zapojiť do roku 2020 viac ako 100 miliónov Európanov do športu a fyzických aktivít. Iniciátorom obidvoch kampaní je ISCA – International Sport and Culture Association (Medzinárodná organizácia športu a kultúry).

Už prvý ročník prevýšil očakávania: v 23 krajinách sa do 250 podujatí zapojilo 140 000 účastníkov. Slovensko prispelo do tejto bilancie 42 podujatiami a 14 724 účastníkmi, čím sa zaradilo medzi najúspešnejšie krajiny. ISCA chce v tomto roku zapojiť najmenej 31 krajín a zorganizovať 500 podujatí s cca 250 000 účastníkmi.

Ciele *Týždňa pohybu*:

1. zvýšiť povedomie Európanov o prospešnosti športu a fyzických aktivít,
2. zlepšiť možnosti aktívne sa zapojiť do športu a fyzických aktivít prostredníctvom nových alebo skvalitňovaním existujúcich aktivít,
3. rozšíriť možností zúčastňovať sa na športových aktivitách a telesných cvičeniach vytváraním nových iniciatív.

Termín: 7. – 13. október 2013

Vyhlasovatelia a koordinátori:

Na európskej úrovni

ISCA – Medzinárodná organizácia športu a kultúry, Vester Voldgade 100, 2, 1552 Kodaň, Dánsko; regionálna koordinátorka: Laska Nenova. E-mail: ln@isca-web.org. v spolupráci s Európskou cyklistickou federáciou (ECF) s podporou Európskej komisie a spoločnosti Coca-Cola a pomocou mediálneho partnera EUROSPORT.

Na národnej úrovni

AŠPV SR – Asociácia športu pre všetkých Slovenskej republiky, Junácka 6, 832 80 Bratislava; koordinátor: Dr. Ján Holko. E-mail: holko@aspv.sk. v spolupráci so Slovenským cyklistickým zväzom s podporou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a s pomocou mediálneho partnera denníka ŠPORT

Organizátori / agenti

Súčasťou *Týždňa pohybu* bolo každé podujatie, ktoré sa uskutočnilo v termíne od 7. do 13. októbra 2013 a organizátor ho zaregistroval na www.nowwemove.com, alebo oznámil svoj záujem Asociácii športu pre všetkých Slovenskej republiky. Za organizátorov / MOVE agentov sa považujú činovníci miest a obcí, škôl, športových klubov a iných inštitúcií, ktorí sú ochotní na miestnej úrovni viesť dobrovoľníkov a za ich pomoci zorganizovať akékoľvek pohybové aktivity. Osobitosťou tejto kampane je postavenie kľúčových osobností týchto aktivít – organizátori, ktorých nazývajú MOVE agentmi. Organizátori / agenti sa najskôr zaregistrujú na www.nowwemove.com a následne podľa pokynov poskytnú informácie o pripravovanom podujatí, ktoré budú zverejnené a verejne prístupné v európskej databáze.

Dňa 10. októbra 2013 sme aj na Katedre telesnej výchovy a športu Fakulty humanitných vied UMB zorganizovali súťaž *Zumba* www.skolskysport.sk v spolupráci so SZ RTVŠ v rámci MOVE WEEK podporovanú Asociáciou športu pre všetkých SR. Zúčastnilo sa ho 98 študentov stredných škôl (Gymnázium Jozefa Gregora Tajovského 25, Banská Bystrica, SPŠ Jozefa Murgaša, Hurbanova 6, B. Bystrica, Gymnázium Ľ. Štúra, Hronská 1467/3, Zvolen., Gymnázium M. Kováča, Mládežnícka 51, B. Bystrica, Gymnázium T. Vansovej, Stará Lubovňa, Spojená škola, Školská 7, B. Bystrica, Gymnázium V. B. Nedožerského, Prievidza). Akcia prebiehala vo výbornej atmosfére, plná zábavy, pohybu a radosti z tanca. Študentky zo stredných škôl si precvičili tanečné prvky Zumby a v závere sme vyhodnotili skupinové súťažné tímy a jednotlivcov, ktoré boli odmenené diplomom a vecnými cenami. Zumbu predcvičovali a hodnotili skúsení inštruktori Zumby: Zora Adamčáková, Richard Hranec a Anna Čillíková. Podujatia sa zúčastnili aj učitelia zúčastnených stredných škôl, ktorí sa vyjadrili veľmi pozitívne o akcii so želaním organizovania viac takýchto akcií pre ich študentov.

PaedDr. Júlia Palovičová, PhD.
koordinátor akcie Move Week a zodp.
za súťaž www.skolskysport.sk

ZUMBA MARATÓN na KTVŠ FHV UMB

Dňa 21. októbra 2013 sme zorganizovali Maratón Zumby v rámci Dni športu v spolupráci s ŠK UMB Šport pre všetkých a KTVŠ FHV s finančnou spoluúčasťou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a SAUŠ.

Tri hodiny tanca, temperamentnej hudby, veľa potu, ale hlavne zábavy sa nieslo v znamení 5. *Zumba UMB Maratónu*, ktorý prilákal množstvo dievčat, prevažne vysokoškoláčok.

Organizátorom podujatia, ktoré sa uskutočnilo vo večerných hodinách v hale Fakulty humanitných vied UMB, bol ŠK UMB Šport pre všetkých v spolupráci s Katedrou telesnej výchovy a športu FHV UMB. **Osobne sa na jeho príprave podieľali Júlia Palovičová z KTVŠ FHV UMB a Zora Adamčáková, ktorá malá celú akciu pod palcom.**

Zumba prilákala všetky vekové kategórie

Na podujatí sa predstavili certifikovaní Zumba inštruktori Marcela Šimonová, Miška Krížeková, Lucia Staňová, Lucia Kalanková, Julka Hroncová a Richard Hranec, ktorí v 25-minútových intervaloch všetkým cvičiacim rozprúdili krv v žilách. Prišlo si ich zacvičiť vyše 160 a hoci medzi nimi boli prevažne študentky UMB, v telocvični boli zastúpené všetky vekové kategórie od malých detí až po staršie dámy.

V 5-minútových prestávkach medzi jednotlivými cvičebnými blokmi si dievčatá trochu vydýchli. Žrebovala sa tombola o ceny, ktoré venovali sponzori a partneri podujatia. Počas prestávky v polovici podujatia sa predstavili aj mladí chlapci z akrobatickej skupiny Slovak Freerun Family, ktorí predviedli prvky z disciplín parkour a freerun a ešte viac dievčatám rozprúdili krv v žilách. Prekvapením večera bola aj profesionálna vizážistka – koloristka, vyštudovaná modelárka – návrhárka odevov Ľubomíra Vožňaková – Sládeková, ktorá priamo na akcii robila ukážku líčenia.

Spokojnosť vládla na všetkých stranách

Jedna z organizátoriek podujatia Zora Adamčáková bola s tým, ako akcia dopadla, nadmieru spokojná. ***„Najväčší a najlepší maratón Zumby zo všetkých doterajších ročníkov, a to vďaka skvelým inštruktorom, ktorých sa mi podarilo získať na našu akciu a štedrým sponzorom,“*** povedala a dodala, že podujatie malo atmosféru veľkej športovej akcie pre študentov, ktorí vydržali 3-hodinový maratón. Rovnaké pocity mala aj jedna z inštruktoriek. ***„Ďakujem všetkým zúčastneným, dobili***

ste ma neskutočnou energiou. Toto dokáže len naša milovaná Zumba. Toto je to, keď sa stretnú ľudia, ktorí milujú nadovšetko, čo robia. Rozdávať radosť, úsmev, to je to najkrajšie, čo si môžeme želať," napísala Marcela.

O spokojnosti účastníčok akcie svedčia aj ich reakcie. ***„Ceny úžasné, program takisto, všetko bolo proste tip top,"*** napísala po akcii Jaja. ***„Ďakujem za pozvanie, za príjemný pocit na duši a všetkým zúčastneným za úžasnú atmosféru, mega energiu a za úprimné úsmevy na perách. Bolo mi medzi vami výborne,"*** doplnila ju Miška, ktorá pri tom nešetrila smajlíkmi.

A čo dodať na záver: „Tanec vládne svetom a spája ľudí a radosť z pohybu, ktorú si všetci zúčastnení odnášali z vydarenej akcie, nás motivuje do budúcna organizovať častejšie podobné akcie."

PaedDr. Júlia Palovičová, PhD.
ŠPV ŠK UMB

Oznamujeme všetkým, ktorí by chceli prispieť do ďalšieho čísla Spravodajcu UMB, že príspevky môžu posielať elektronickou poštou na adresu marketing@umb.sk. Uzávierka príspevkov do ďalšieho čísla je 20. januára 2014. ***Redakčná rada***

Spravodajca Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Universitas Matthiae Belii

Spravodajca Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Universitas Matthiae Belii. Vydáva: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Adresa: Národná 12, 974 01 Banská Bystrica. IČO: 30232295. Registrácia MK SR: EV 1116/8. Vychádza ako dvojmesačník, okrem letných prázdnin. Redakčná rada: doc. PaedDr. Štefan Porubský, PhD. (predseda), Mgr. Simona Troiaková (výkonná redaktorka), PaedDr. Július Lomenčík, PhD. (jazykový redaktor, FHV), Monika Tomášiková (EF), PaedDr. Mária Rošteková, PhD. (FPVaMV), PaedDr. Miriam Spodniaková-Pfefferová, PhD. (FPV), doc. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD. (PF), JUDr. Jana Muránska, PhD. (PrF). Za obsah príspevkov zodpovedajú autori. Grafická úprava: Mgr. art. Zuzana Ceglédyová, Tlač: EQUILIBRIA, spol. s r.o. Košice, Fotografie: archív UMB. On-line verzia: www.umb.sk.

Nepredajné